

SWNIHAO

MARCH 2025

SYSTEM: HOW TO

Cover Story : Internet of Things (IoT)

Shan Shan

山山

Wei Wei

威威

Core Tax System

Internal Control System

Financial Reporting System

OSS-RBA System

Decarbonization Measurement System : How to Utilize Technology

: How to Prepare Tax Invoice

: How to Set-Up

: How to Review the Control

: How to Register for FDI

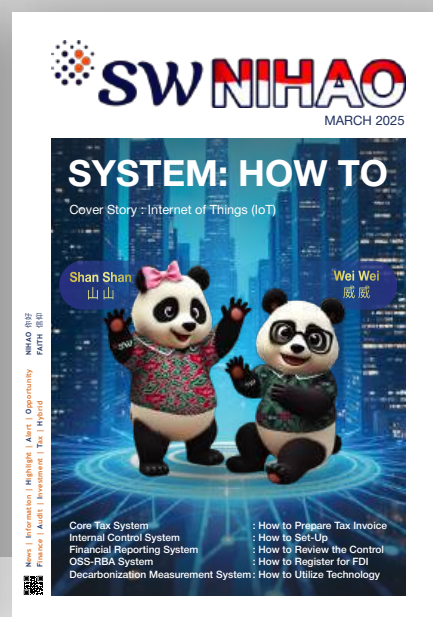
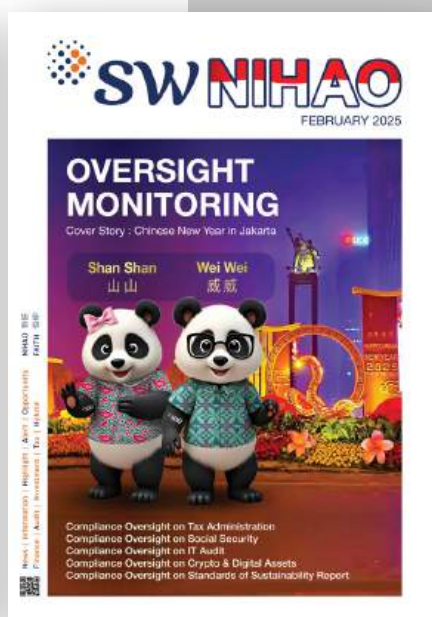
NIHAO 你好
FAITH 信仰

News | Information | Highlight | Alert | Opportunity
Finance | Audit | Investment | Tax | Hybrid

FOR YOUR COLLECTION

Free download:
sw-indonesia.com

MANAGING PARTNERS

Michell Lie
CEO SW INDONESIA

Agustinus Sugiharto
KAP Suharli, Sugiharto & Rekan

Vonny Huryawanto
SW Tax Consulting

Yuliana Setiawati
SW Business Advisory

Thomas Giam
SW Digital Solution

Agustinus Prajaka
SW Counselors at Law

Febryanti Simon
SW Sustainability Center

TEAM EDITORS

Regina Wen
Editor in Chief

Wayne Pakpahan
Editor for Audit

Fanny Yasha
Editor for Advisory

Bella Siboro
Editor for Law

Hartanto Wen
Editor for Chinese Articles

Cindy Huang
Editor for Chinese Articles

Ryan Fatah
Editor for Layout and Decision

CONTACT US

info@shinewing.id
sw-indonesia.com

Jakarta
UOB Plaza, 34th Floor
Jl. MH Thamrin Kav.8-10
Jakarta Pusat 10230
(+62 21) 2993 2162

Tangerang
Unity Building, 3rd Floor
Jl. Boulevard Gading Serpong M5/21
Tangerang 15810
(+62 21) 2222 0200

Surabaya
Spazio Building, 5th Floor
Jl. Mayjend Yono Suwoyo Kav.3
Surabaya 60226
(+62 31) 9914 1222

f SW Indonesia
in SW Indonesia
@ @shinewing.indonesia

SYSTEM: HOW TO

**Core Tax System:
How to Prepare Tax Invoice**

核心税务系统：
如何准备税务发票

**Sistem Inti Pajak:
Cara Menyiapkan Faktur Pajak**

Cloud Computing

Financial Technology

**Internal Control System:
How to Set-Up**

内部控制系统：
如何设置

**Sistem Pengendalian Internal:
Cara Set-Up**

Robot Process Automation

**Financial Reporting System:
How to Review the Control**

财务报告系统：
如何审查控制措施

**Sistem Pelaporan Keuangan:
Cara Mereview Pengendalian**

Cybersecurity

**OSS-RBA System:
How to Register for FDI**

OSS-RBA 系统：
如何注册外商直接投资

**Sistem OSS-RBA:
Cara Daftar untuk PMA**

Metaverse

**Decarbonization Measurement System:
How to Utilize Technology**

脱碳测量系统：
如何利用技术

**Sistem Pengukuran Dekarbonisasi:
Cara Utilisasi Teknologi**

Core Tax System: How to Prepare Tax Invoice

ARTICLE BY Ian Rahmat Ahmadi **EMAIL** ian.ahmadi@shinewing.id

The implementation of the Coretax System by the Indonesian government starting January 1, 2025, aims to simplify tax administration processes, improve taxpayer compliance, and optimize state revenue. One of the main features of this system is the digitalization of tax invoice creation and reporting, which can be done through the e-Tax Invoice menu or by importing XML data. However, the implementation of Coretax faces various technical challenges that may hinder business activities. To address these issues, the Directorate General of Taxes (DJP) provides solutions in the form of the e-Faktur Client Desktop and e-Faktur Host-to-Host. These measures are expected to enhance the efficiency of tax administration.

The Indonesian government officially implemented the Core Tax Administration System (Coretax) starting January 1, 2025. The Coretax information system is intended to simplify the tax administration process, improve taxpayer compliance, optimize state revenue, and provide taxpayers with the convenience of accessing various tax services in one application.

One of the tax services available in the Coretax application is the creation of Tax Invoices and Value Added Tax (VAT) reporting. Prior to the implementation of Coretax, Taxable Entrepreneurs could use the *e-Faktur* application to create Tax Invoices and report Periodic VAT Returns.

In the Coretax application there are 2 (two) ways to create a Tax Invoice, namely through:

1. Filling out the Tax Invoice directly from the e-Tax Invoice menu, or
2. Uploading the tax invoice using the "Import Data" function in .XML format.

The following are the steps to create a tax invoice in the Coretax application:

1. Login to Coretax

- The Individual Taxpayer acting as the person in charge / employee / appointed power of attorney logs in to the Coretax DGT account.
- Select the Corporate Taxpayer account to perform impersonating.

2. Access e-tax Invoice Menu

- On the main dashboard, select the "e-Tax Invoice" menu.
- Then, click on "Output Tax" to view the list of Output Tax Invoices that have been created.

3. Create New Tax Invoice

- Click "Create Output Invoice" button to start creating new Tax Invoice.
- Fill in the required information, such as:
 - a. Transaction Code, select the code that matches the transaction type.
 - b. Invoice Date, specify the invoice creation date according to the transaction.
 - c. Buyer Identity, enter the buyer's NPWP or NIK. The system will automatically fill in the buyer's data based on the information you enter.

4. Add Transaction Detail

- Delivery Category, select the appropriate category.
- Delivery Type, specify the type of delivery of goods or services.
- Name of Goods/Services, fill in the name of the goods or services delivered.
- Unit, specify the unit of goods or services.
- Unit Price, enter the price per unit.
- Quantity, specify the quantity of goods or services delivered.
- Discount, enter the discount amount if applicable.

After all data is filled in, click "Save".

5. Save or Submit Tax Invoice

Click “Save Draft” if you want to save temporarily, or press “Submit” if you are sure to issue the Tax Invoice.

6. Digital Signature

- Select the type of digital certificate type used.
- Enter the identity number and password of the Tax Invoice.
- Click “Save”, then select “Confirm Sign” to complete the digital signature process.

7. Check the Output Tax Invoice

- Return to the list of Output Tax Invoice to confirm the invoice that has been created.
- Click the document icon to check the details of the completed Tax Invoice.

In practice, Coretax contains many problems that hamper the taxpayers’ business. This includes the issue of tax invoice issuance, which affects the billing and collection of receivables. The Indonesian Tax Authority (DGT) has issued a Written Statement No. KT-06/2025 on February 13, 2025, which provides information that the issuance of tax invoice can be done through 3 main channels, namely:

1. Coretax DGT Application.
2. *e-Faktur* Client Desktop Application, and
3. Host-to-Host *e-Faktur* application through the Taxation Application Service Provider.

In accordance with the provisions in the Decree of the Director General of Taxes No. KEP-54/PJ/2025 dated February 12, 2025 concerning the Determination of Certain Taxable Entrepreneurs. Starting February 12, 2025, all Taxable Entrepreneurs can use the *e-Faktur* Client Desktop application to create Tax Invoice for the delivery of Taxable Goods and/or Taxable Services.

The issuance of Tax Invoice through the *e-Faktur* Client Desktop application can be done for all types of Tax Invoice, except:

- a. Tax invoice with transaction code 06 for the delivery of taxable goods to foreign tourists who declare and present foreign passports to Taxable Entrepreneurs retail stores participating in the VAT refund scheme to foreign tourists,
- b. Tax Invoice with transaction code 07 for the delivery of taxable goods and/or services that receive a VAT facility that is not collected or borne by the Government,
- c. Tax invoices issued by Taxable Entrepreneurs for VAT Purposes who make branches as a place of concentration of VAT payable,
- d. Tax invoices issued by entrepreneurs who are confirmed after January 1, 2025.

All Tax Invoice data issued through *e-Faktur* Client Desktop will be available in Coretax DGT no later than two days after the issuance of the Tax Invoice.

With the issuance of tax invoice through Coretax application and other channels, it is expected to facilitate taxable entrepreneurs in fulfilling their tax obligations to help increase state revenue through the taxation sector.

Professional registered tax consultants in Indonesia also support the government in Coretax socialization. There is no guarantee that using the services of a tax consultant in utilizing the Coretax information system will be definitely correct and smooth. However, with the expertise and experience of tax consultants, clients can avoid tax problems that should not need to occur.

SW

Internal Control System: How to Set-Up

ARTICLE BY Elisa Tjhoa

EMAIL elisa.tjhoa@shinewing.id

The internal control system is an integral part of the company's overall operations. Internal control systems play a major role in risk management and the achievement of the company's goals and objectives. In its implementation, the control system should consider and align with the COSO framework. The implementation of an effective management system should begin with an identification assessment of the critical level, appropriate response determination, communication, implementation, and continuous monitoring of controls to ensure the relevance of the controls.

The Institute of Internal Auditors (IIA) defines an internal control system as any action taken by management, the board of directors, and other stakeholders to manage risk and increase the likelihood of achieving established goals and objectives. Management plans, organizes, and directs the implementation of appropriate actions to provide reasonable assurance that objectives and goals will be achieved. In brief, internal control is a process established within an organization to ensure that its systems are secure, reliable, and in compliance with relevant laws and regulations.

The Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) explains that the implementation of internal control should help the organization achieve the following objectives:

» **Efficiency in business operation**

Controls must be implemented to ensure that processes flow smoothly and operations are free from disruptions. This will reduce the risk of organizational inefficiencies and threats to value creation.

» **Safeguarding Assets**

Controls should be in place to ensure that assets are deployed for their proper purposes, and are not vulnerable to misuse or theft. A comprehensive approach to this objective should consider all assets, including both tangible and intangible assets.

» **Preventing and detecting fraud and other unlawful acts**

Even small businesses with simple organisation structures may fall victim to these violations, but as organisations increase in size and complexity, the nature of fraudulent practices becomes more diverse, and controls must be capable of addressing these.

» **Completeness and accuracy of financial records**

An organisation cannot produce accurate financial statements if its financial records are unreliable. Systems should be capable of recording transactions so that the nature of business transacted is properly reflected in the financial accounts.

» **Timely preparation of financial statements**

Organisations should be able to fulfil their legal obligations to submit their account, accurately and on time. They also have a duty to their shareholders to produce meaningful statements. Internal controls may also be applied to management accounting processes, which are necessary for effective strategic planning, decision making and monitoring of organisational performance.

» Internal Control implementation

Organizations may implement an established internal control framework, such as the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) Internal Control Framework, or they may develop their systems and processes by following these steps:

1. Assess and Identify the Risks

An effective control could only be developed if the risks that need to be mitigated are clearly identified. An organization need to look closely on all the activities performed by each function, and identify the risks encountered. The risks should include all the risks aroused internally, like mistakes in ordering inventory, as well as external risks such as suppliers' late delivery. Once all the risks are gathered, it should be categorized by type, such as financial, operational, or strategic.

2. Risk Assessment and Response

After the risks are identified, the organization should assess the degree of criticality of the risks. This means to assess the likelihood of the risk to occur (how often) and the impact if it occurs (how severe). Then the organization need to decide on what to do with the risks based on its degree of criticality. The organization can have different response to each risk it encountered:

- Avoid, means the risk will be eliminated completely by eliminating the process. For example, to avoid the risk of cash receipt theft, the organization can only accept cashless payment from customers and eliminate cash receipt as acceptable form of payment.
- Reduce, means trying to minimize the occurrence of the risk. For example, set up a control to make sure all the sales order received from customers have been forwarded to the appropriate functions to be executed.
- Transfer or share, means transferring or sharing the risk with a third party, such as transferring the risk of loss in fire by entering into fire insurance agreement.
- Accept, means acknowledging certain risks will still prevail despite the control implemented. These risks need to be dealt with a case-by-case basis.

3. Internal Control Development

The control should be directly aligned to the risks. The organization need to make sure every risk identified in the previous steps has a control to mitigate it, starting from the top to the least critical. The controls should then be translated into standardized procedures to be implemented within the organization. It should be thorough, but provide enough clarity to be implemented by the people doing the activities.

4. Control Communication and Implementation

Internal controls could only achieve its objectives if followed by the employees. The top management of the organizations need to communicate the importance of implementing the controls, and make sure that the new controls will not only burden the employees work, but the employees will also gain advantages from following the control procedures, like more efficient process of work and reducing risk of theft within the organization. Developing an internal control, especially in the early phase of the implementation, should be adaptive. The organization should consider the inputs from the direct users and discuss together to ensure that the procedures will run smoothly, while still be able to mitigate the risks intended by the control.

5. Continuous control monitoring

The organizations' environment evolves, and so does the risks it needs to face. Even if an effective internal control has been implemented, the management should reassess and evaluate the risks and controls continuously to ensure the controls are still adequate to mitigate emerging risks or compliance with new regulations.

Professional business advisors can be a reference with his/her experience helping clients create a blueprint for an internal control system. Professional services include the development of standard operating procedures (SOPs) and assistance with their implementation.

SW

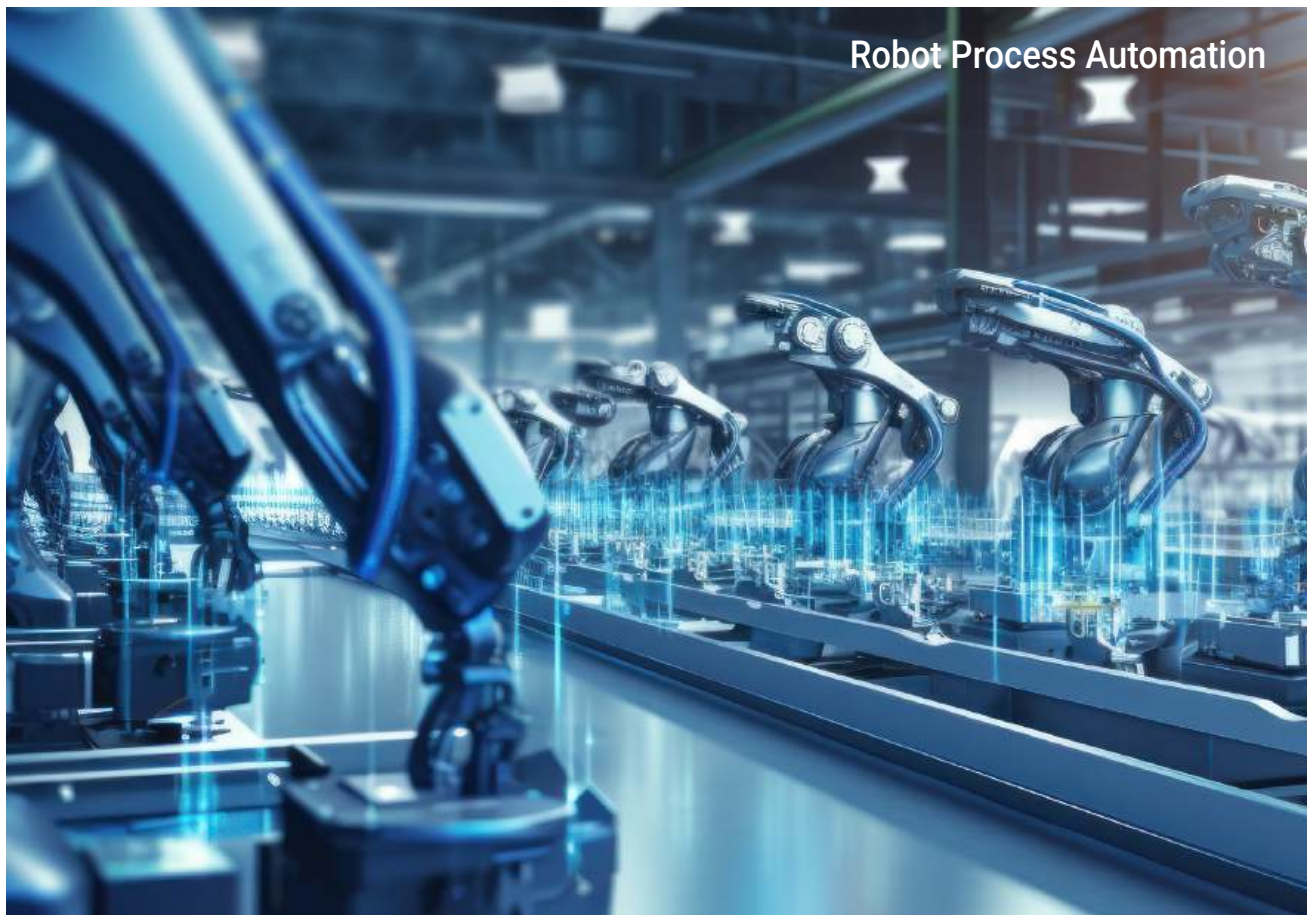

Financial Reporting System: How to Review the Control

ARTICLE BY Anthony Feryanto

EMAIL anthony.feryanto@shinewing.id

Cybersecurity, regulatory compliance, and operational efficiency in the banking sector confronts significant issues and difficulties in the present digitalizing era. The strength of using information technology (IT) controls including penetration testing, encryption, and Zero Trust Architecture to increase resilience against cyber threats explains the banking industry's compliance with regulations including Basel II and III, GDPR, and PCI-DSS. Modern technology strategies combined with rigorous IT controls will help banks improve their competitiveness, creativity, and customer confidence in the digital financial era as well as assisting external auditors to assess the efficiency of the bank's internal systems.

The banking industry faces major challenges in the areas of cybersecurity, regulatory compliance, and operational efficiency in an increasingly complex digital age, but these constraints also offer opportunities for revolutionary innovation and growth. Stringent cybersecurity regulations are driving data protection updates to ensure compliance, safeguard customer funds, and maintain financial stability. Regulators demand concrete steps from banks to address these constraints. Some important parts of a bank's cybersecurity framework are clear accountability at the board level, regular penetration testing to find weak spots, sharing information proactively to spot new threats, and thorough cybersecurity training for staff to give them the skills they need to effectively reduce risks.

Banking institutions are required to have strong cybersecurity safeguards in place by laws including Basel II and III, the General Data Protection Regulation (GDPR), and the Payment Card Industry Data Security Standard (PCI-DSS). Meeting these operational and regulatory requirements requires the implementation of IT controls, such as application controls and IT General Controls (ITGC). Application controls ensure that transactions are executed accurately and in accordance with accounting principles. ITGC keeps the IT infrastructure safe and stable by controlling access in a hierarchical way and keeping an eye out for any problems that might happen. Banks can improve their capacity to identify, address, and recover from cybersecurity issues by using internationally accepted frameworks, such as ISO/IEC 27001 and the NIST Cybersecurity Framework. IT also plays an important role in improving the operational effectiveness of the banking industry. Improving efficiency, reducing operational costs, and automating procedures require the involvement of sophisticated IT. With large-scale data analysis facilities, technologies such as artificial intelligence (AI) and machine learning (ML) give banks more power and faster, more informed decision-making. For example, AI improves internal audit procedures, reduces fraud risks, and identifies questionable transactions in real time.

Banks can improve operational effectiveness and provide better services to customers by utilizing this technology. Identification, reduction, and mitigation of technology risks—especially cyber risks—also rely heavily on effective IT management. Penetration tests and vulnerability assessments often assist banks in finding and fixing system weaknesses before malicious actor's act. These tests assess the resilience of IT systems with simulated cyberattacks. By using Zero Trust Architecture, you can also get rid of the idea that internal networks or users are naturally safe, and all access requests are carefully checked. IT controls facilitate innovation and competitive advantage, as well as being an instrument for risk mitigation. Banks gain key competitive advantages in the global market as they incorporate cutting-edge technologies such as blockchain, artificial intelligence, and big data analytics into their operations. For example, big data analytics helps banks to better understand consumer behaviour and provide customized solutions, while blockchain technology improves the security and transparency of financial transactions.

Banks can improve client experience and operational efficiency by implementing these technologies, which will increase customer loyalty and spur growth. As such, IT control is turning into a strategic advantage that drives innovation and competitiveness in the financial industry. Finally, the human component is still critical to cybersecurity, which highlights the importance of IT training and skills development for bank staff. Even with advanced technological protection, human error and ignorance can still be very dangerous.

Topics such as protecting sensitive data, implementing secure authentication procedures, and spotting phishing attacks should all be covered in a thorough cybersecurity training program. To ensure staff members are knowledgeable about the latest developments in technology and cyber threats, banks should also promote lifelong learning. In addition to enhancing security, cutting-edge technologies such as blockchain, artificial intelligence (AI), machine learning (ML), and big data analytics also improve operational effectiveness, facilitating faster transaction processing, fraud detection, and personalized customer support. Also, banks are safer from more complex cyberattacks thanks to good IT management methods like zero trust architecture, quantum encryption, and regular penetration testing. But technology alone is not enough; human interaction still matters, which highlights the need for thorough cybersecurity education and skills development to mitigate the dangers associated with human error and promote a security-conscious culture.

To assess the efficiency of information technology (IT) systems in the banking industry and guarantee reliability, security, and regulatory compliance, external auditors are essential. Their main purpose is to offer an unbiased and independent evaluation of a bank's financial accounts, which inevitably entails a thorough analysis of internal controls, especially about information technology. External auditors help ensure that the bank's IT systems are reliable and capable of supporting accurate financial reporting by examining the IT architecture, discovering any risks, and assessing control procedures. In addition to protecting the accuracy of financial data, these procedures improve the overall operational resilience of the bank, making it more resilient to shocks and able to maintain stakeholder confidence.

A thorough understanding of the bank's IT environment is the first step in the assessment process. The technical infrastructure, which consists of servers, databases, networks, and critical systems such as core banking, payment processing, and risk management platforms, is what external auditors must understand. Auditors also evaluate the bank's IT policies and procedures, including disaster recovery plans, changing management procedures, and information security regulations. Auditors can determine critical areas where IT systems facilitate vital company operations, such as risk management, transaction processing, and financial reporting. To prepare for a more focused risk assessment and control evaluation, auditors can identify weaknesses and areas of concern by outlining the IT landscape. After understanding the IT architecture, auditors concentrate on finding potential threats to financial reporting, such as data breaches, system malfunctions, or non-compliance with legislation such as GDPR or PCI-DSS. Next, they assess the implementation and design of IT controls to ensure they are well organized and efficient. This entails examining records, including incident response plans, data encryption techniques, and access control regulations, in addition to monitoring IT operations and speaking with staff members.

Auditors carefully test the operational effectiveness of IT controls like IT General Controls (ITGC) and application controls to make sure data integrity, system reliability, and cybersecurity resilience. Finally, they assess the bank's compliance with regulatory requirements and offer a thorough report that identifies any weaknesses in IT controls and offers suggestions to strengthen them. Through these thorough checks, external auditors help banks keep their IT systems safe, effective, and in line with the law. This makes the financial system more stable and reliable.

OSS-RBA System: How to Register for FDI

ARTICLE BY Bella Siboro

EMAIL bella.siboro@shinewing.id

The Online Single Submission Risk-Based Approach (OSS-RBA) is a risk-based licensing system implemented in Indonesia to simplify the business licensing process, including for Foreign Direct Investment (PMA). This system aims to increase efficiency, transparency, and legal certainty for foreign investors in running their businesses. Through OSS-RBA, companies can obtain Business Identification Numbers (NIB) and business licenses electronically, in accordance with the level of risk set by laws and regulations in Indonesia. Despite the convenience, foreign investors often face technical obstacles in the registration process, so a good understanding of this procedure is crucial. The use of legal consultants can help investors in ensuring compliance and smooth business operations in Indonesia.

The Online Single Submission Risk-Based Approach (OSS-RBA) is a risk-based licensing platform introduced by the Indonesian government to simplify the business licensing process, including for Foreign Direct Investment (FDI) or *Penanaman Modal Asing* (PMA). This system is designed to implement Law Number 11 of 2020 on Job Creation, which aims to increase efficiency and transparency in obtaining business licenses in Indonesia. Business licensing is one of the most fundamental aspects for foreign investors looking to start their business activities in Indonesia. Running a business activity without fulfilling the necessary licenses is equivalent to running an illegal business, which has the potential risks or financial losses due to non-compliance. Therefore, understanding the OSS-RBA registration needs to be understood for foreign investors to ensure the smooth operation of their businesses in Indonesia.

The Importance of OSS-RBA for FDI

OSS-RBA is absolutely needed for the following reasons:

1. The business licensing process is easier and faster

Government Regulation Number 5 of 2021 on the Implementation of Risk-Based Business Licensing is the basis for OSS-RBA as an information system to obtain Business Identification Numbers (NIB) and business licenses electronically, business locations, and various other features without complicated bureaucratic procedures.

2. Legal Certainty

Presidential Regulation Number 10 of 2021 on the Investment Business Sector, business sectors that are open to foreign investment have been clearly regulated, so that investors have clarity regarding the sectors they can enter, which are limited, or prohibited from entering.

3. Risk-Based Approach

BKPM Regulation 4/2020 states that companies are categorized based on risk levels, namely low, low-medium, high-medium, and high. So that the higher the risk, the more complicated the business licensing will be, and vice versa.

4. Transparency and Ease of Access

All licensing processes are carried out online through the OSS-RBA platform, making it easier for investors to monitor the licensing status without having to come to the government office directly.

Procedures for FDI Registration Through OSS-RBA

The steps to register a PMA company through OSS-RBA can be observed below:

1. Prepare legality documents

- Deed of Establishment of the Company that has been approved by the Ministry of Law and Human Rights or Ministry of Law.
- Tax identification of the Company (NPWP).
- Data of the shareholders, directors, and commissioners.
- Minimum capital in accordance with regulations (minimum IDR 10 billion for FDI)

2. Registration via OSS Account

- Access the OSS-RBA website at <https://oss.go.id>.
- Select the “Register” option to create a new account.
- Enter the business owner’s or company representative’s details.
- Verify the account via email.

The screenshot shows the 'Pendaftaran Akun' (Account Registration) page on the OSS-RBA website. The page is titled 'Pendaftaran Akun' and has a progress bar with four steps: 1. Pilih Usaha (Select Business), 2. Verifikasi Data (Verify Data), 3. Kisi Sesi (Session Key), and 4. Profil Pelaku Usaha (Business Owner Profile). The 'Verifikasi Data' step is currently active. Below the progress bar, there are two radio buttons for 'Jenis Pelaku Usaha' (Type of Business Owner): 'Orang Perorangan' (Individual) and 'Badan Usaha' (Business Entity). The 'Orang Perorangan' option is selected. Below this, there are input fields for 'Nomor Induk Kependudukan (NIK)' (National Identity Number) and 'Nomor Ponsel' (Mobile Number). There is a link for 'Daftar menggunakan email' (Register using email). At the bottom, there are two buttons: 'Kembali' (Back) and 'Verifikasi' (Verify).

- Verify the data via email, then enter the verification code sent to your email. If you wish to change the email, you can click “Change Email.”

The screenshot shows the 'Pendaftaran Akun' (Account Registration) page on the OSS-RBA website, specifically the email verification step. The page is titled 'Pendaftaran Akun' and has a progress bar with four steps: 1. Pilih Usaha (Select Business), 2. Verifikasi Data (Verify Data), 3. Kisi Sesi (Session Key), and 4. Profil Pelaku Usaha (Business Owner Profile). The 'Verifikasi Data' step is currently active. Below the progress bar, there is a message: 'Masukkan kode verifikasi yang dikirim ke email' (Enter the verification code sent to your email). Below this, there is a text input field for the verification code. There is a link for 'Ubah Email' (Change Email). At the bottom, there is a button labeled 'Ubah Email'.

3. Fill in company data

- Log in to the OSS-RBA system using the account that has been created.
- Enter company data in accordance with the legality documents mentioned in point 1, including business fields based on the Indonesian Standard Industrial Classification (KBLI).
- Once all company data is complete, check the required confirmation boxes and click “Next.”

The screenshot shows a success message for account registration. It features a green checkmark icon at the top. Below the icon, the text reads 'Pendaftaran Akun Berhasil' (Account Registration Successful). Below this, there is a message: 'Silakan masuk untuk memulai proses perizinan berusaha.' (Please log in to start the business licensing process). At the bottom, there is a blue button labeled 'Masuk' (Log In).

Common Challenges Faced

In the process of registering and operating a business through OSS-RBA, there are several challenges that are frequently faced by business actors and foreign investors, namely:

1. Issues with Incorrect or Inactive Email Addresses

Email plays an important role in the registration process and communication with the OSS system. Errors in entering the email address can hinder access to the account. To resolve this issue, applicants can submit a request for data changes by sending an official request letter to OSS, specifying the incorrect and new email addresses. If represented by another party, a power of attorney should be included. The request can then be sent via the official OSS email.

2. Forgetting Access to the OSS

Losing access to an OSS account can occur if the applicant forgot their username or password. To recover, the applicant can reset their password by selecting the “Forgot Password” feature on the OSS portal and follow the instructions provided to reset the applicant’s password.

3. Unable to Change Company Data in OSS

If the applicant has difficulty in changing the company data, they may need to submit an official request for changes, as certain data require formal approval. This procedure can be done by contacting OSS customer service through WhatsApp/email or by visiting the Central PTSP office.

If the applicant has difficulty in changing the company data, they may need to submit an official request for changes, as certain data require formal approval. This procedure can be done by contacting OSS customer service through WhatsApp/email or by visiting the Central PTSP office.

SW

Decarbonization Measurement System: How to Utilize Technology

ARTICLE BY Charya Rabindra Lukman **EMAIL** charya.rabindralukman@mvgx.com

This article highlights the role of SW Sustainability Center in advancing decarbonization initiatives through technology-driven measurement systems. By developing comprehensive Decarbonization Rating Reports, SW Sustainability Center supports companies in tracking carbon emissions across Scope 1, 2, and 3, ensuring alignment with global sustainability standards. SW also facilitates certification processes, helping businesses comply with international frameworks like the EU's Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM). Additionally, SW Indonesia promotes sustainability literacy through its SEL Southeast Asia training center, empowering professionals to navigate the low-carbon economy. These initiatives position SW Indonesia as a key player in driving sustainable business practices.

Decarbonization refers to the reduction of carbon emissions, often through the transition to renewable energy sources and the implementation of energy efficiency measures. Scope 1 decarbonization includes the reduction of direct carbon emissions from a company's own operations, while Scope 2 refers to indirect carbon emissions from energy consumption.

Recently, practitioners and advocates of Environment, Social, and Governance (ESG) have been developing Scope 3 Decarbonization, which includes the reduction of all other indirect carbon emissions across the entire business value chain. Scope 3 covers efforts to reduce Greenhouse Gas (GHG) emissions from both upstream and downstream activities that are not owned or controlled by the company.

The positive impact and thinking around decarbonization continue to be advanced by global ESG practitioners. We believe that only what can be measured can be improved. The fundamental principle of effective measurement is designing tools capable of producing accurate measurements of what we aim to assess. Decarbonization assessments often use various metrics to evaluate progress, including the following three:

- **Baseline Emissions:** The amount of greenhouse gases (GHG) released in a "business-as-usual" scenario.
- **Renewable Energy Share:** The proportion of energy generated from renewable sources such as solar and wind.
- **Electrification:** Replacing fossil fuel-based technologies with electric alternatives.

One of the measurements developed within the ESG domain is the "Decarbonization Rating." The Decarbonization Rating is a metric that evaluates the effectiveness with which a company, country, or sector reduces carbon emissions, often based on indicators such as emission reduction, renewable energy adoption, and carbon footprint.

The Decarbonization Rating evaluates the effectiveness with which a company, industry, country, or region implements systems aimed at reducing carbon emissions from energy operations. Its primary objective remains consistent: to lower greenhouse gas (GHG) emissions and address climate change.

The Decarbonization Rating Report enables companies, governments, and institutions to full-fill their commitments to the Sustainable Development Goals (SDGs) established by the United Nations (UN). Decarbonization is a key component of the SDGs, designed to ensure a healthy planet for future generations.

Specifically, based on the Decarbonization Rating Report, management can evaluate and benchmark carbon emissions against industry peers. Furthermore, company management should access qualitative feedback regarding key milestones and progress achieved to date in relation to sustainability objectives.

Technology facilitates the development of Decarbonization Rating Reports to be more comprehensive, relevant, and comparable. The application of sustainability technologies has classified carbon emission measurements based on Scope 1 and Scope 2, and is currently being further developed to include Scope 3.

For example, the sustainability technology application utilized by SW Sustainability Center assesses the Decarbonization Rating based on eight modules, which take into account factors including the emission reduction measures implemented by a company and its investments in carbon reduction projects.

Overall, this is essential for maintaining organizational accountability, enabling them to effectively track, measure, and monitor the quality of their efforts in accordance with tailored methodologies and risk assessment frameworks based on internationally recognized standards. These international standards refer to the highest-reputation global institutions operating in the environmental field, within the context of the “E” in ESG.

The objective is to provide solutions that empower clients to stay ahead, enabling them to easily comply with new regulatory requirements. Identified as the world’s sixth-largest fossil fuel emitter in 2022, Indonesia has taken significant steps to reduce its environmental impact through a combination of government-led and private sector initiatives.

This is happening at a very critical time for Indonesia, amid an accelerated timeline set to achieve its net-zero emissions target before 2060. Indonesia is one of the world’s leading exporters of commodities such as steel. These industries often attract attention, frequently negative or in the form of criticism, due to their environmental impact, resulting in the establishment of new reporting frameworks and guidelines by trading partners such as the European Union.

This phenomenon includes the European Union’s Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM), which aims to restrict the import of goods produced through carbon-intensive methods by imposing a carbon tariff on highly polluting industries. CBAM is part of the European Green Deal and is expected to affect nearly 20 percent of Indonesia’s exports once it comes into effect in October 2023.

In the context of being part of the business value chain in Europe, all emission reports submitted by non-EU exporters must be certified by a Global Validation/Verification Body (VVB) recognized by the European Union. With such certified Decarbonization Ratings, facilitated through the Carbon Connect Suite, companies outside Europe that export to European countries will be able to operate with confidence and receive various incentives.

The carbon disclosures of companies within the business value chains of European countries have been ISO-verified and certified by globally recognized sustainability standard providers such as the British Standards Institution (BSI) or TÜV-SÜD. Furthermore, the use of the Carbon Connect Suite will also prepare them for the implementation of Indonesia’s carbon taxation scheme, which is currently still pending.

SW Indonesia is currently continuing to develop its Decarbonization Journey through one of its business units, SW Sustainability Center. In addition, to promote awareness and literacy on Sustainability (ESG), SW Indonesia has specifically established a training center for professionals under the SEL Southeast Asia brand.

SW Indonesia believes that successful decarbonization will bring greater economic opportunities for many. The transition to a new world with a low-carbon economy can create new economic and industrial opportunities.

SW Sustainability Center

Green and Sustainability Governance

核心税务系统： 如何准备税务发票

作者 Ian Rahmat Ahmadi **邮箱** ian.ahmadi@shinewing.id

印度尼西亚政府自2025年1月1日起正式实施Coretax系统，旨在简化税务管理流程，提高纳税人合规性，增加财政收入。该系统的主要功能之一是线上开具、申报税务发票，纳税人可通过 e-Tax Invoice 菜单或导入 XML 数据进行处理。然而，在 Coretax 系统的实际操作中，可能会遇到一些技术问题，对企业运营造成一定影响。为解决这一问题，印度尼西亚税务总局提供了 e-Faktur Client Desktop 和 e-Faktur Host-to-Host 两个应用程序作为解决方案。这些措施有望提升税务管理的效率。

印度尼西亚政府自2025年1月1日起正式实施核心税务管理系统（Coretax）。Coretax信息系统旨在简化税务管理流程，提高纳税人合规性，增加财政收入，便于纳税人通过一个应用程序获得各种税务服务。

Coretax应用程序提供的其中一项税务服务是开具税务发票和申报增值税。在Coretax推行之前，应税企业（PKP）可使用“e-Faktur”（电子发票）应用程序开具税务发票并报送定期增值税纳税申报表（SPT Masa PPN）。

在Coretax应用程序开具税务发票的方式有两种，分别是：

1. 直接在e-Tax Invoice（电子税务发票）菜单中填写税务发票信息；
2. 通过“Impor Data”（导入数据）功能上传XML格式的税务发票。

在Coretax应用程序开具税务发票的步骤如下：

1. 登录Coretax

- 个人纳税人（以负责人/员工/授权代表身份）登录Coretax DJP账户。
- 选择企业纳税人账户（akun Wajib Pajak Badan）进行代理操作（Impersonating）。

2. 访问e-Tax Invoice菜单

- 在主界面，选择“e-Tax Invoice”菜单。
- 然后，点击“Output Tax”（销项税），查看已开具的销项税发票列表。

3. 开具新的税务发票

- 点击“Create Output Invoice”（开具销项税发票）按钮，开始创建新发票。
- 填写所需信息，包括：
 - a. 交易代码：选择与交易类型相匹配的代码。
 - b. 发票日期：根据交易信息确定发票的开具日期。
 - c. 买方信息：输入买方的NPWP（纳税人识别号）或NIK（身份证号），系统会根据输入的信息自动填充买方数据。

4. 添加交易详情

- 交付类别（Kategori Penyerahan）：选择合适的交付类别。
- 交付方式（Jenis Penyerahan）：指定合适的商品或服务交付方式。
- 商品/服务名称：填写已交付商品或服务的名称。
- 单位：指定商品或服务的单位。
- 单价：输入单位价格。
- 数量：指定已交付商品或服务的数量。
- 折扣：如有折扣，输入折扣金额。

所有数据填写完成后，点击“Save”（保存）。

5. 保存或提交税务发票

如需临时保存，点击“Save Draft”（保存草稿）；如确认开具税务发票，点击“Submit”（提交）。

6. 数字签名

- 选择所使用的数字证书类型。
- 输入签署税务发票的身份编号和密码。
- 点击“Save”（保存），然后选择“Confirm Sign”（确认签名），完成数字签名流程。

7. 查看销项税发票

- 返回销项税发票列表，确认税务发票已创建。
- 点击对应文件图标，查看已完成的税务发票详情。

Coretax在实际操作中存在许多问题，会影响纳税人的业务运营，例如税务发票的开具问题会影响应收账款的开票和收款。2025年2月13日，印度尼西亚税务局（DJP）发布了第KT-06/2025号书面声明，说明税务发票的开具可通过以下三种主要渠道：

1. Coretax DJP应用程序；
2. e-Faktur Client Desktop应用程序；
3. e-Faktur Host-to-Host应用程序，通过税务应用服务提供商（PJAP）进行连接。

根据2025年2月12日税务总局局长关于明确特定应税企业的第KEP-54/PJ/2025号决定，自2025年2月12日起，所有应税企业（PKP）均可使用e-Faktur Client Desktop 应用程序开具应税商品（BKP）和/或应税服务（JKP）交付的税务发票。

可通过e-Faktur Client Desktop应用程序开具所有类型的税务发票，以下情况除外：

- a. 交易代码为06的税务发票：适用于向外国游客交付应税商品（BKP），这些外国游客需要向列入外国游客增值税（PPN）退税计划的应税零售店提供并出示所持外国护照。
- b. 交易代码为07的税务发票：适用于享受增值税（PPN）免征或由政府承担增值税（PPN DTP）政策的商品和/或服务交付；
- c. 由应税企业（PKP）开具的税务发票，该PKP由分支机构集中缴纳应纳增值税（PPN）。
- d. 由2025年1月1日之后才获取PKP资质的企业所开具的税务发票。

所有通过e-Faktur Client Desktop开具的税务发票数据，最迟将在开票后两天内同步至Coretax DJP系统。

通过Coretax应用程序及其他渠道开具税务发票有望便利应税企业（PKP）履行纳税义务，从而通过税务部门助力增加财政收入。

此外，印度尼西亚的专业注册税务顾问积极支持政府普及Coretax系统。税务顾问的服务不能保证Coretax信息系统的使用绝对准确、万无一失，但税务顾问的专业知识和丰富经验可以帮助客户避免诸多不必要的税务问题。

内部控制系统： 如何设置

作者 Elisa Tjhoa

邮箱 elisa.tjhoa@shinewing.id

内部控制系统是公司整体运营中重要的一部分，在风险管理以及公司目标的实现方面发挥着重要作用。在实施过程中，内部控制系统需要注意 COSO 框架。要实现有效的内部控制，需从以下几个方面入手：识别过程、评估其关键程度、制定适当的应对措施、沟通、实施，并持续监控控制措施，以确保控制措施的相关性。

国际内部审计师协会（IIA）将内部控制系统定义为管理层、董事会和其他利益相关者为管理风险和提高实现既定目标和目的的可能性而采取的任何行动。管理层负责规划、组织并指导实施适当的行动，以合理保证目标和目的的实现。简而言之，内部控制是在组织内部设立的一种流程，旨在确保其系统安全、可靠，并符合相关法律法规。

特许公认会计师公会（ACCA）解释说，内部控制的实施应帮助组织实现以下目标

» **企业运营效率**

必须实施控制措施，以确保流程顺畅，运营不受干扰。这将降低组织效率低下的风险和对价值创造的威胁。

» **资产保护**

应实施控制措施，以确保资产用于正当用途，且不易被滥用或盗窃。在实现这一目标时，应采取全面的方法，考虑所有资产，包括有形资产和无形资产。

» **预防和检测欺诈及其他违法行为**

即使是组织结构简单的小型企业也可能成为这些违规行为的受害者。随着组织规模和复杂程度的增加，欺诈行为的性质变得更加多样化，控制措施必须能够解决这些问题。

» **财务记录的完整性和准确性**

如果组织的财务记录不可靠，就无法编制准确的财务报表。系统应能够记录交易，以便所交易业务的性质能在财务报表中正确反映。

» **及时编制财务报表**

组织应能够履行其法律义务，准确并按时提交财务报表。组织还有义务向股东提供有意义的报表。内部控制还可以应用于管理会计流程，这对于有效的战略规划、决策和组织绩效监控是必需的。

» **内部控制的实施**

组织可以实施已有的内部控制框架，例如“美国特雷德韦委员会发起组织委员会（COSO）内部控制框架”，也可以通过以下步骤制定自己的系统和流程：

1. 评估与识别风险

只有明确识别需要减轻的风险后，才能制定有效的控制措施。组织需要仔细审视每个职能部门开展的所有活动，并识别其面临的风险。这些风险应包括所有内部产生的风险，例如订购库存的错误，以及外部风险，例如供应商延迟交货。收集所有风险后，应将风险分类，例如财务风险、运营风险或战略风险。

2. 风险评估与应对

识别出风险后，组织应评估风险的严重性。这包括对风险发生的可能性（发生频率）以及风险发生后的影响（严重性）进行评估。然后，组织需要根据风险的严重性级别来决定如何应对风险。组织可以针对所面临的每个风险采取不同的应对措施：

- 避免，即通过消除相关流程来完全消除风险。例如，为了避免现金收款被盗的风险，组织可以只接受客户的非现金付款，并取消现金收款作为可接受的付款方式。
- 降低，即尽量减少风险的发生。例如，创建一项控制措施，以确保从客户收到的所有销售订单都被转发到相关职能部门进行执行。
- 转移或分担，即将风险转移给第三方或与其分担，例如通过签订火灾保险协议来转移因火灾造成损失的风险。
- 接受，即承认尽管实施了控制措施，某些风险仍然存在。这些风险需要根据具体情况逐一处理。

3. 内部控制的建立

控制措施应直接与风险对应。从严重性最高到最低的风险，组织需要确保在前一阶段识别的每项风险都有相应的控制措施加以缓解。然后应将这些控制措施转化为在组织内部实施的标准化程序。控制措施应全面，也要足够清晰，以便执行相关活动的人员能够有效实施。

4. 控制措施的沟通与实施

内部控制只有在员工遵循的情况下才能实现其目标。组织的高层管理人员需要传达实施控制措施的重要性，并确保新的控制措施不是仅仅增加了员工的工作负担，而是让员工也能从遵循控制程序中获益，例如更高效的工作流程和降低组织内盗窃的风险。建立内部控制，特别是在实施的早期阶段，应具有适应性。组织应考虑直接用户的意见并共同讨论，以确保程序顺畅运行，同时能缓解控制措施旨在应对的风险。

5. 持续监控控制措施

组织的环境在不断演变，其面临的风险也在不断发展。即使已经实施了有效的内部控制，管理层也应持续重新评估和审查风险及控制措施，以确保相关措施仍然足以缓解新出现的风险或符合新的法规要求。

专业商业顾问可以凭借其经验帮助客户绘制内部控制系统蓝图，为客户提供参考。专业服务包括制定标准操作程序（SOP）并协助实施。

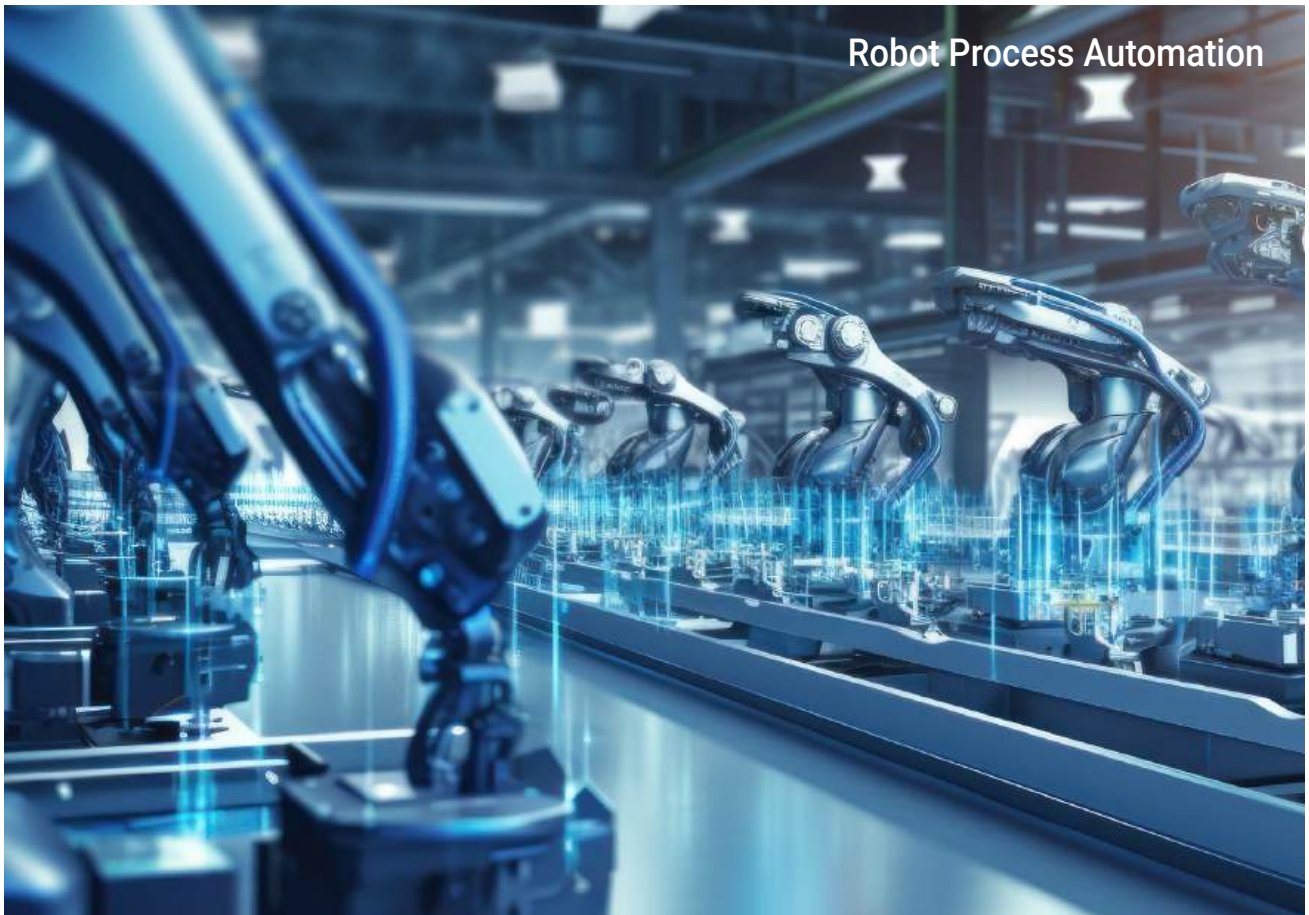

财务报告系统： 如何审查控制措施

作者 Anthony Feryanto

邮箱 anthony.feryanto@shinewing.id

在当前数字化时代，网络安全、合规监管和运营效率已成为银行业面临的重大挑战。利用信息技术控制措施（如渗透测试、数据加密及零信任架构）来增强对网络威胁的抵御能力，有助于确保银行业符合包括《巴塞尔协议 II 和 III》、《通用数据保护条例》及《支付卡行业数据安全标准》在内的法律要求。现代技术战略与严格的信息技术控制相结合，不仅能提升银行在数字金融时代的竞争力、创新能力和客户信任度，还能帮助外部审计师评估银行内部系统的运行效率。

在日益复杂的数字时代，银行业在网络安全、合规监管和运营效率方面面临重大挑战。然而，这些挑战也为革命性创新和增长带来了机遇。严格的网络安全法规正在推动数据保护的更新，以确保合规性、保护客户资金并维护金融稳定。监管机构要求银行采取具体措施来应对这些挑战。银行网络安全框架的重要组成部分包括在董事会层面建立明确的责任制、定期进行渗透测试以发现系统漏洞、主动分享信息以识别新威胁、以及为员工提供全面的网络安全培训，使他们具备有效降低风险所需的技能。

根据《巴塞尔协议II和III》、《通用数据保护条例》（GDPR）和《支付卡行业数据安全标准》（PCI-DSS）等法律要求，银行必须建立强有力的网络安全防护体系。为了满足运营和监管要求，银行需要实施信息技术控制措施，其中包括应用程序控制和信息技术通用控制（ITGC）。应用程序控制确保交易能够准确执行，并符合会计准则。ITGC通过分级管理访问权限和对潜在问题的监控，确保信息技术基础设施的安全性和稳定性。银行可以通过采用ISO/IEC 27001和美国国家标准与技术研究院（NIST）网络安全框架等国际认可的标准，提高其识别、应对和恢复网络安全问题的能力。此外，信息技术在提高银行业运营效率方面也发挥着重要作用。提升效率、降低运营成本以及自动化流程都需要先进的信息技术支持。借助大规模数据分析，人工智能（AI）和机器学习（ML）等技术为银行提供了更强大的能力，使其能够更快、更明智地做出决策。例如，AI可以优化内部审计流程、降低欺诈风险，并实时识别可疑交易。

银行可以利用这些技术提升运营效率并为客户提供更优质的服务。此外，识别、降低和缓解技术风险（尤其是网络风险）很大程度上也依赖于高效的信息技术管理。渗透测试和漏洞评估能够帮助银行在黑客攻击之前发现并修复系统漏洞，这些测试通过模拟网络攻击来评估信息技术系统的抗风险能力。采用零信任架构可以消除“内部网络或用户天然安全”的观念，确保所有访问请求都经过严格审查。信息技术控制不仅是一种风险缓解的工具，还能推动创新和形成竞争优势。随着银行将区块链、人工智能和大数据分析等前沿技术融入其运营中，它们在全球市场中将获得关键的竞争优势。例如：大数据分析帮助银行更好地了解消费者行为，并提供个性化解决方案；而区块链技术则提升了金融交易的安全性和透明度。

银行可以通过实施这些技术来提升客户体验和运营效率，从而增强客户忠诚度并推动业务增长。因此，信息技术控制正在转变为推动金融行业创新和竞争力的战略优势。最后，人为因素仍然是网络安全的关键，这突显了为银行员工提供信息技术培训和技能发展的重要性。即使拥有先进的技术保护，人为错误和知识不足仍可能带来巨大风险。

全面的网络安全培训计划应涵盖以下主题：保护敏感数据、实施安全的身份验证程序，以及识别网络钓鱼攻击。为了确保员工掌握最新的技术发展和网络安全威胁动态，银行还应鼓励终身学习。除了提升安全性，区块链、人工智能、机器学习和大数据分析等前沿技术还能够提高运营效率，加快交易处理、检测欺诈行为，并提供个性化的客户支持。此外，由于采用了零信任架构、量子加密和定期渗透测试等有效的信息技术管理方法，银行能够更好地抵御日益复杂的网络攻击。然而，仅靠技术是不够的，人为因素仍然很重要，这凸显了全面的网络安全教育和技能发展的必要性。这不仅有助于降低人为错误带来的风险，还能促进安全意识文化的形成。

在评估银行业信息技术系统的效率并确保其可靠性、安全性和合规性方面，外部审计师发挥着至关重要的作用。他们的主要职责是对银行的财务账务进行公正、独立的评估，这必然涉及对内部控制，尤其是信息技术相关控制的深入分析。外部审计师通过审查银行的IT架构、识别潜在风险并评估控制程序，帮助确保银行的IT系统稳定可靠运行，能够支持准确的财务报告。这些审计程序不仅保护了财务数据的准确性，还增强了银行的整体运营韧性，使其更能抵御冲击并维持利益相关者的信任。

全面了解银行的IT环境是评估流程的首要步骤。外部审计师需要熟悉技术基础设施，其中包括服务器、数据库、网络以及核心银行系统、支付处理系统和风险管理平台等关键系统。此外，审计师还会评估银行的IT政策和程序，包括灾难恢复计划、变更管理流程和信息安全法规。审计师可以确定IT系统支持公司重要运营的关键领域，例如风险管理、交易处理和财务报告。审计师还可以通过分析IT环境来识别潜在漏洞和关注领域，为更有针对性的风险评估和控制审查做准备。在掌握IT架构后，审计师会重点识别可能影响财务报告的潜在威胁，例如数据泄露、系统故障或未遵守GDPR、PCI-DSS等法规的情况。接下来，他们会评估IT控制的设计和实施情况，以确保这些控制组织良好且运行高效。这包括审查相关记录（如事件响应计划、数据加密技术和访问控制规定）、同时还包括监控IT运营情况，并与员工进行交流。

审计师需要仔细测试IT控制的运行效率，例如IT通用控制（ITGC）和应用程序控制，以确保数据完整性、系统可靠性和网络安全抗风险能力。最后，审计师会评估银行是否符合监管要求，并提供一份详细报告，指出IT控制中的薄弱环节，并提出改进建议。通过这些彻底的审查，外部审计师帮助银行保持其IT系统的安全性、有效性和合规性，从而增强金融体系的稳定性和可靠性。

SW

OSS-RBA 系统： 如何注册外商直接投资

作者 Bella Siboro

邮箱 bella.siboro@shinewing.id

线上单次提交基于风险的方法（OSS-RBA）是印度尼西亚推出的一种基于风险的许可平台，旨在简化包括外资企业在内的营业许可流程。该平台旨在提高外国投资者开展业务的效率、透明度和法律确定性。通过 OSS-RBA，企业可以根据印度尼西亚相关法律法规设定的风险等级，以电子方式获取商业识别号和营业许可证。尽管该平台带来了便利，但外国投资者在注册过程中仍可能面临技术性问题，因此深入了解相关流程至关重要。聘请法律顾问可以帮助投资者确保合规性，并使其在印尼的商业运营更加顺畅。

线上单次提交基于风险的方法（OSS-RBA）是印度尼西亚政府推出的一种基于风险的许可平台，旨在简化包括外资企业（PMA）或外商直接投资（FDI）在内的营业许可流程。该系统旨在实施2020年第11号法《创造就业岗位》，其目标是提高在印度尼西亚获取营业许可的效率和透明度。营业许可是外国投资者在印度尼西亚开展业务的最基本要素之一。若未获得营业许可便开展经营活动，与非法经营相同，可能导致不合规带来的潜在风险或经济损失。因此，外国投资者需充分了解OSS-RBA的注册流程，以确保其在印度尼西亚的业务运营顺利进行。

OSS-RBA 对外商直接投资（FDI）的重要性

OSS-RBA 是绝对必要的，原因如下：

1. 更简便快捷的营业许可流程

2021年第5号政府条例《实施基于风险的经营许可》是OSS-RBA作为信息系统的法律依据，因此，OSS-RBA无需复杂的官方程序，能以电子方式获取商业识别号（NIB）、营业许可证、营业地点和各种其他信息。

2. 法律确定性

2021 年第 10 号总统条例关于《投资领域行业的》明确规定，了对外国投资开放的行业进行了明确规定，以便因此投资者清楚地了解他们可以进入、限制或禁止进入的行业。

3. 基于风险的方式

根据BKPM 2020年第4号条例，企业根据风险等级被分类为低、中低、中高和高。因此风险越高，营业许可就越复杂，反之亦然。

4. 透明度和易访问性

所有许可流程均通过 OSS-RBA 平台在线进行实施，方便投资者监控许可状态，而无需亲自前往政府办公室。

通过 OSS-RBA 注册外商直接投资（FDI）的程序

通过OSS-RBA注册PMA公司的步骤如下：

1. 准备法律文件

- 已获得司法和人权部批准的公司成立契约。
- 公司税务登记号（NPWP）。
- 股东、董事和监事的相关信息。
- 符合规定的最低资本（PMA FDI最低资本为 100 亿印尼盾）

2. 通过OSS账户注册

- 访问 OSS-RBA 网站 <https://oss.go.id>。
- 选择“注册”选项来创建新帐户。
- 填写企业所有人主或公司代表的资料。
- 通过电子邮件验证帐户。

https://ui-login.oss.go.id/register

Pendaftaran Akun

1. Data Usaha 2. Verifikasi Data 3. Kew. Sendi 4. Profil Pelaku Usaha

Jenis Pelaku Usaha
☐ Orang Perseorangan ☐ Badan Usaha

Nomor Induk Kependudukan (NIK)

Nomor Ponsel

[Daftar menggunakan email](#)

- 通过电子邮件验证数据，然后输入通过电子邮件发送的验证码。若需更换电子邮件，可点击“更改电子邮件”进行修改。

https://oss.go.id/perizinan/03287008345c7d71a214456

Pendaftaran Akun

1. Data Usaha 2. Verifikasi Data 3. Kew. Sendi 4. Profil Pelaku Usaha

Masukkan kode verifikasi yang dikirim ke email

3. 填写公司信息

- 使用已创建的账户登录 OSS-RBA 系统。
- 根据第 1 点提到的法律文件输入公司信息，包括根据《印度尼西亚标准行业分类标准》(KBLI) 确定的经营领域。
- 所有公司资料填写完成后，勾选确认栏，点击“继续”。

Pendaftaran Akun Berhasil

Silakan masuk untuk memulai proses perizinan berusaha.

常见障碍挑战

在通过OSS-RBA注册和运营企业的过程中，外国商业参与者商人和投资者经常面临几个挑战，即：

1. 错误或无效电子邮件地址的问题

电子邮件在注册过程以及与OSS系统的通信中起着重要作用。输入错误的电子邮件地址可能会导致无法访问账户。为解决此问题，申请人可正式提交数据更改申请函至OSS，其中需注明错误的电子邮件地址及新的电子邮件地址。如果有代表，请附上授权书，然后申请人可以通过OSS官方电子邮件发送申请。

2. 忘记如何访问OSS账户

如果您忘记用户名或密码，可能会无法访问OSS帐户。如想恢复密码的步骤访问，申请人可以通过选择OSS门户上的“忘记密码”功能来重置密码，然后按照给出的说明重置申请人的密码。

3. 无法修改OSS系统中的公司信息

如果申请人在更改公司数据时遇到问题，申请人可以提交正式的变更申请，因为有些数据可能需要正式批复才能更改。此程序可以通过WhatsApp/电子邮件联系OSS客户服务，或访问中央投资许可服务中心（PTSP Pusat）来完成。

鉴于经常出现各种问题，外国投资者需要了解OSS-RBA系统中适用的程序和要求。聘请印尼法律从业人员是企业更安全、便捷、高效地使用OSS-RBA系统的可行选择。

SW

脱碳测量系统： 如何利用技术

作者 Charya Rabindra Lukman **邮箱** charya.rabindralukman@mvgx.com

本文重点介绍SW可持续发展中心通过技术驱动测量系统推动脱碳举措的作用。通过制定全面的脱碳评级报告，SW 可持续发展中心帮助企业追踪碳排放的范围一、二、三，确保与全球可持续发展标准保持一致。此外，信永中和印尼所还支持企业认证流程，帮助企业遵守国际框架，如欧盟碳边境调节机制。同时，信永中和印尼所通过SEL 东南亚培训中心推动可持续发展教育，增强专业人士应对低碳经济的能力。这些举措使信永中和印尼所成为推动可持续商业实践的关键力量。

脱碳指的是减少碳排放，通常是通过向可再生能源的转型和实施能源效率措施来实现的。脱碳的第一范围包括减少企业自身运营过程中产生的直接碳排放，而第二范围则针对能源消耗产生的间接碳排放。

目前，环境、社会与治理（ESG）领域的从业者和倡导者正在开发脱碳方案的第三范围，这包括减少整个业务价值链中所有其他间接碳排放。第三范围涵盖了减少上游、下游环节产生的温室气体排放，这些排放环节既不由企业拥有，也不受企业控制。

全球 ESG 从业者不断提升脱碳积极影响、深化脱碳理念。我们相信，只有可以被量化的事物才能得到提升。有效测量的基本原则是设计能够准确衡量目标的测量工具。脱碳评估通常使用多种指标来评估进展情况，例如以下三个指标：

- » 基本排放：在“业务照常”情境下排放的温室气体总量。
- » 可再生能源：来自太阳能、风能等可再生能源的发电比例。
- » 电气化：用电力技术替代化石燃料技术。

ESG领域开发的一种衡量方式是“脱碳评级”。脱碳评级是一种指标，用于评估公司、国家或行业在减少碳排放方面的有效性，通常基于减排指标、可再生能源采用情况和碳足迹。

脱碳评级衡量企业、行业、国家或地区在能源运营中实施减排系统的表现。其核心目标始终一致，即减少温室气体排放并应对气候变化。

脱碳评级报告使公司、政府和机构能够履行联合国设定的可持续发展目标承诺。脱碳是可持续发展目标的核心组成部分，旨在确保为未来一代提供一个健康的星球。

具体来说，根据脱碳评级报告，管理层可以评估并比较自身碳排放水平与同行业的表现。此外，公司管理层需要获取关于迄今为止在可持续发展目标方面的里程碑和进展的定性反馈。

技术帮助编制更全面、相关性更强，且更具可比性的脱碳评级报告。当前，可持续技术已根据第一范围和第二范围对碳排放测量进行分类，目前正在继续开发至第三范围。

例如，信永中和可持续发展中心采用了可持续发展技术，根据八个模块评估脱碳评级，这些模块考虑了企业已实施的减排措施以及对碳减排项目的投资情况等因素。

总体而言，这对于维护组织的问责制至关重要，使它们能够根据国际公认的标准，采用定制的方法论和风险评估框架，有效地追踪、衡量和监控其努力的质量。所提到的国际标准指的是在环境领域内享有最高声誉的国际机构。

其目标是提供可行的解决方案，使客户能够保持领先地位，让他们能够轻松遵守新的监管要求。印尼在 2022 年被评为全球第六大化石燃料排放国。为减少环境影响，该国已采取了一系列由政府 and 私营部门共同推动的重大举措。

这发生在印尼的关键时刻，该国需要加快步伐，以在 2060 年前实现净零排放目标。作为全球主要大宗商品出口国之一，例如钢铁，这些行业长期以来备受关注，通常负面评价或者批评，因为其环境影响导致贸易伙伴（如欧盟）制定了新的框架和报告指南。

这一现象包括欧盟碳边境调整机制（CBAM），该机制旨在通过对高碳排放行业征收碳关税，限制通过高碳排放方式生产的商品进入欧盟市场。CBAM 是欧洲绿色协议的一部分，并将在2023 年 10 月正式生效，预计将影响印尼近 20% 的出口。

在成为欧洲业务价值链一部分的背景下，所有非欧盟国家出口商提交的排放报告，必须经过欧盟认可的全球验证/认证机构（VVB）的认证。通过Carbon Connect Suite，拥有脱碳评级认证的非欧洲企业，在向欧洲国家出口时将能更加顺利运营，并可获得多项政策激励。

在欧洲国家业务价值链中的企业，其碳信息披露已通过ISO验证，并由全球公认的可持续发展标准机构（如英国标准协会BSI或TÜV-SÜD）认证。此外，使用Carbon Connect Suite还可以帮助企业为未来印尼碳税的实施做好准备，尽管该政策的落地仍处于推迟状态。

信永中和印尼所目前正在通过旗下业务单位之一——SW可持续发展中心（SW Sustainability Center），持续推进脱碳进程。同时，为了提升对可持续发展（ESG）的意识和素养，信永中和印尼所还特别开发了一个面向专业人士的培训中心，其品牌为SEL东南亚（SEL Southeast Asia）。

信永中和印尼所相信，成功的脱碳将为更多人带来更大的经济机会。向低碳经济的新世界转型，将创造新的经济 and 产业机会。

SW

SW Tax Consulting

Comprehensive Tax Support

CONTACT US

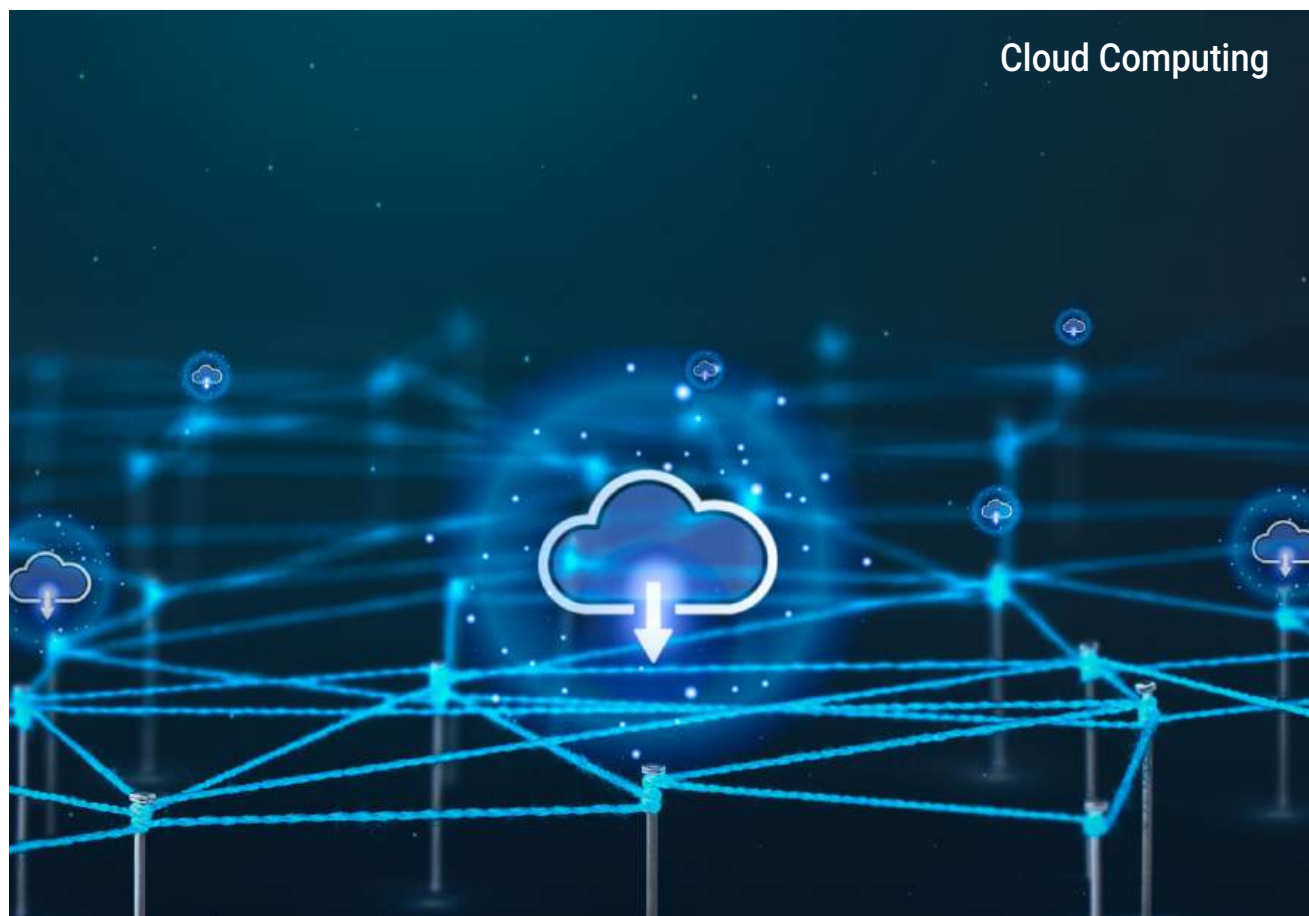

Sistem Inti Pajak: Cara Menyiapkan Faktur Pajak

PENULIS Ian Rahmat Ahmadi **EMAIL** ian.ahmadi@shinewing.id

Penerapan Sistem Coretax oleh Pemerintah Indonesia mulai 1 Januari 2025 bertujuan untuk menyederhanakan proses administrasi pajak, meningkatkan kepatuhan wajib pajak, dan mengoptimalkan penerimaan negara. Salah satu fitur utama sistem ini adalah digitalisasi pembuatan dan pelaporan Faktur Pajak, yang dapat dilakukan melalui menu e-Tax Invoice atau impor data XML. Namun, implementasi Coretax terdapat berbagai kendala teknis yang berpotensi menghambat kegiatan bisnis. Untuk mengatasi permasalahan ini, DJP menyediakan solusi berupa e-Faktur Client Desktop dan e-Faktur Host-to-Host. Hal tersebut, diharapkan dapat meningkatkan efisiensi administrasi pajak.

Pemerintah Indonesia resmi menerapkan Sistem Inti Administrasi Perpajakan (Coretax) mulai tanggal 1 Januari 2025. Sistem informasi Coretax dimaksudkan untuk menyederhanakan proses administrasi pajak, meningkatkan kepatuhan Wajib Pajak, mengoptimalkan penerimaan negara, serta dapat memberikan kemudahan bagi Wajib Pajak dalam mengakses berbagai layanan perpajakan pada satu aplikasi.

Salah satu layanan perpajakan yang tersedia pada aplikasi Coretax adalah pembuatan Faktur Pajak dan pelaporan Pajak Pertambahan Nilai (PPN). Sebelum penerapan Coretax, Pengusaha Kena Pajak (PKP) dapat menggunakan aplikasi e-Faktur untuk membuat Faktur Pajak dan pelaporan SPT Masa PPN.

Pada aplikasi Coretax terdapat 2 (dua) cara untuk membuat Faktur Pajak yaitu melalui:

1. Pengisian Faktur Pajak secara langsung pada menu e-Tax Invoice, atau
2. Mengunggah Faktur Pajak via fitur “Impor Data” dalam format .XML.

Berikut merupakan langkah-langkah pembuatan Faktur Pajak pada aplikasi Coretax:

1. Login ke Coretax

- Wajib Pajak Orang Pribadi yang bertindak sebagai penanggung jawab/pegawai/kuasa yang ditunjuk melakukan *login* pada akun Coretax DJP.
- Pilih akun Wajib Pajak Badan untuk melakukan *impersonating*.

2. Mengunggah Faktur Pajak via fitur “Impor Data” dalam format .XML.

- Pada dashboard utama, pilih menu “e-Tax Invoice”.
- Kemudian, klik “Output Tax” untuk melihat daftar Faktur Pajak Keluaran yang telah dibuat.

3. Buat Faktur Pajak Baru

- Klik tombol “Create Output Invoice” untuk memulai pembuatan Faktur Pajak baru.
- Isi informasi yang diperlukan, seperti:
 - a. Rekapitulasi seluruh data pekerja dalam bentuk *file excel* disertai nomor KTP/NIK dan gaji bulan terakhir (pekerja yang sudah terdaftar ataupun yang belum terdaftar BPJS Kesehatan di Badan Usaha) (*contoh terlampir*).
 - b. SPT Masa Badan Usaha PPh Pasal 21 dan/atau Pasal 26 Formulir 1721 (bulan terakhir).
 - c. Laporan F2A (Rincian Upah) BPJS Ketenagakerjaan (bulan terakhir) (*contoh terlampir*).
 - d. Slip gaji pekerja (sampling minimal 5 pekerja berdasarkan variasi jabatan yang berbeda).

4. Tambah Detail Transaksi

- Kategori Penyerahan, pilih kategori yang sesuai.
- Jenis Penyerahan, tentukan jenis penyerahan barang atau jasa.
- Nama Barang/Jasa, isi nama barang atau jasa yang diserahkan.
- Satuan, tentukan satuan unit barang atau jasa.
- Harga Satuan, masukkan harga per unit.
- Jumlah, tentukan jumlah barang atau jasa yang diserahkan.
- Diskon, masukkan nominal diskon jika ada. .

Setelah semua data terisi, klik “Save”.

5. Simpan atau Submit Faktur Pajak

Klik “Save Draft” jika ingin menyimpan sementara, atau tekan “Submit” jika sudah yakin untuk menerbitkan Faktur Pajak.

6. Tanda Tangan Digital

- Pilih jenis sertifikat digital yang digunakan.
- Masukkan nomor identitas dan kata sandi penandatanganan Faktur Pajak.
- Klik “Save”, lalu pilih “Confirm Sign” untuk menyelesaikan proses tanda tangan digital.

7. Periksa Faktur Pajak Keluaran

- Kembali ke daftar Faktur Pajak Keluaran untuk memastikan faktur yang telah dibuat.
- Klik ikon dokumen untuk memeriksa detail Faktur Pajak yang sudah selesai.

Pada pelaksanaannya, Coretax mengandung banyak masalah yang menghambat bisnis Wajib Pajak. Termasuk masalah penerbitan Faktur Pajak, yang berdampak pada penagihan dan koleksi piutang. Otoritas Pajak Indonesia (DJP) telah merilis Keterangan Tertulis nomor KT-06/2025 pada tanggal 13 Februari 2025 yang memberikan informasi bahwa penerbitan Faktur Pajak dapat dilakukan melalui 3 saluran utama, yaitu:

1. Aplikasi Coretax DJP.
2. Aplikasi e-Faktur *Client Desktop*, dan
3. Aplikasi e-Faktur Host-to-Host melalui Penyedia Jasa Aplikasi Perpajakan (PJAP).

Sesuai dengan ketentuan dalam Keputusan Direktur Jenderal Pajak Nomor KEP-54/PJ/2025 tanggal 12 Februari 2025 tentang Penetapan Pengusaha Kena Pajak Tertentu. Mulai tanggal 12 Februari 2025, seluruh PKP dapat menggunakan aplikasi e-Faktur *Client Desktop* untuk membuat Faktur Pajak atas penyerahan Barang Kena Pajak (BKP) dan/atau Jasa Kena Pajak (JKP).

Penerbitan Faktur Pajak melalui aplikasi e-Faktur *Client Desktop* dapat dilakukan untuk seluruh jenis Faktur Pajak, kecuali:

- a. Faktur pajak dengan kode transaksi 06 untuk penyerahan BKP kepada turis asing yang memberitahukan dan menunjukkan paspor luar negeri kepada PKP toko retail yang berpartisipasi dalam skema pengembalian PPN kepada turis asing,
- b. Faktur Pajak dengan kode transaksi 07 untuk penyerahan BKP dan/atau JKP yang mendapat fasilitas PPN tidak dipungut atau Ditanggung Pemerintah (PPN DTP),
- c. Faktur Pajak yang diterbitkan oleh PKP yang menjadikan cabang sebagai tempat pemusatan PPN terutang,
- d. Faktur Pajak yang diterbitkan oleh pengusaha yang dikukuhkan setelah 1 Januari 2025.

Seluruh data Faktur Pajak yang diterbitkan melalui e-Faktur *Client Desktop* akan tersedia di Coretax DJP paling lambat dua hari setelah penerbitan Faktur Pajak.

Dengan adanya penerbitan Faktur Pajak melalui aplikasi Coretax dan saluran lainnya diharapkan dapat mempermudah PKP dalam melaksanakan kewajiban perpajakannya untuk membantu meningkatkan penerimaan negara melalui sektor perpajakan.

Konsultan pajak terdaftar yang profesional di Indonesia ikut mendukung pemerintah dalam sosialisasi Coretax. Tidak ada jaminan menggunakan jasa konsultan pajak dalam mengutilisasi sistem informasi Coretax menjadikan pasti benar dan lancar. Namun dengan keahlian dan pengalaman konsultan pajak, klien dapat terhindar dari masalah-masalah perpajakan yang seharusnya tidak perlu terjadi.

SW

Sistem Pengendalian Internal: Cara Set-Up

PENULIS Elisa Tjhoa

EMAIL elisa.tjhoa@shinewing.id

Sistem pengendalian internal menjadi bagian penting dalam operasional perusahaan secara keseluruhan. Sistem pengendalian internal berperan besar dalam pengelolaan risiko dan pencapaian tujuan dan sasaran perusahaan. Dalam penerapannya, sistem pengendalian perlu memerhatikan kerangka kerja COSO. Penerapan sistem pengendalian yang efektif perlu dimulai dari proses identifikasi, penilaian atas tingkat kritikal, penetapan respon yang tepat, komunikasi, implementasi, dan pemantauan pengendalian secara berkelanjutan dalam memastikan relevansi atas pengendalian.

Financial Technology

The Institute of Internal Auditors (IIA) mengartikan sistem pengendalian internal adalah setiap tindakan yang diambil oleh manajemen, dewan direksi, dan pihak lain untuk mengelola risiko dan meningkatkan kemungkinan tercapainya tujuan dan sasaran yang ditetapkan. Manajemen merencanakan, mengatur, dan mengarahkan pelaksanaan atas tindakan yang memadai untuk memberikan jaminan yang wajar bahwa tujuan dan sasaran akan tercapai. Lebih sederhana, pengendalian internal adalah proses yang ditetapkan dalam suatu organisasi yang membantu memastikan sistem organisasi tersebut aman, andal, dan patuh terhadap peraturan yang relevan.

Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) menerangkan bahwa implementasi pengendalian internal harus membantu organisasi dalam mencapai tujuan sebagai berikut:

» **Efisiensi dalam menjalankan bisnis**

Pengendalian harus diterapkan untuk memastikan bahwa proses berjalan lancar dan operasi bebas dari gangguan. Hal ini mengurangi risiko inefisiensi dan ancaman terhadap penciptaan nilai dalam organisasi.

» **Pengamanan aset**

Kontrol harus diterapkan untuk memastikan bahwa aset digunakan untuk tujuan yang tepat, dan tidak rentan terhadap penyalahgunaan atau pencurian. Pendekatan yang komprehensif terhadap tujuan organisasi harus mempertimbangkan semua aset, termasuk aset berwujud dan takberwujud.

» **Mencegah dan mendeteksi penipuan dan tindakan pelanggaran hukum lain**

Bahkan usaha kecil dengan struktur organisasi sederhana pun dapat menjadi korban pelanggaran, namun seiring bertambahnya ukuran dan kompleksitas organisasi, sifat praktik penipuan menjadi lebih beragam, dan pengendalian harus mampu mengatasinya.

» **Kelengkapan dan keakuratan dalam pencatatan keuangan:**

Suatu organisasi tidak dapat menghasilkan laporan keuangan yang akurat jika pencatatan keuangannya tidak dapat diandalkan. Sistem harus mampu melakukan pencatatan transaksi sehingga sifat bisnis yang dalam transaksi tercermin dengan tepat dalam laporan keuangan.

» **Penyusunan laporan keuangan yang tepat waktu:**

Sebuah organisasi harus mampu memenuhi kewajiban hukum mereka untuk menyampaikan laporan keuangan secara akurat dan tepat waktu. Mereka juga memiliki kewajiban kepada pemegang saham mereka untuk menghasilkan laporan yang bermakna. Pengendalian internal juga dapat diterapkan pada proses akuntansi manajemen, yang diperlukan untuk perencanaan strategis, pengambilan keputusan, dan pemantauan kinerja organisasi yang efektif.

» **Penerapan Sistem Pengendalian Internal**

Suatu organisasi dapat menerapkan kerangka pengendalian internal yang mumpuni, seperti Kerangka Pengendalian Internal *Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)*, atau dapat mengembangkan sistem dan prosesnya sendiri dengan menjalankan langkah-langkah berikut:

1. Menilai dan mengidentifikasi risiko

Pengendalian yang efektif hanya dapat dikembangkan jika risiko yang perlu dimitigasi sudah diidentifikasi dengan jelas. Suatu organisasi perlu mencermati semua aktivitas yang dilakukan oleh masing-masing fungsi, dan mengidentifikasi risiko yang dihadapi. Risiko tersebut harus mencakup semua risiko yang timbul secara internal, seperti kesalahan dalam pemesanan persediaan, serta risiko eksternal seperti keterlambatan pengiriman oleh pemasok. Setelah semua risiko dikumpulkan, risiko tersebut harus dikategorikan berdasarkan jenisnya, seperti keuangan, operasional, atau strategis.

2. Penilaian dan respon atas risiko

Setelah risiko-risiko teridentifikasi, organisasi perlu menilai tingkat kritikal dari risiko tersebut. Hal ini mencakup penilaian atas kemungkinan terjadinya risiko (seberapa sering) dan dampak jika risiko tersebut terjadi (seberapa parah). Kemudian organisasi perlu memutuskan apa yang harus dilakukan terhadap risiko berdasarkan tingkat kritikalnya. Organisasi dapat mempunyai respon berbeda terhadap setiap risiko yang dihadapinya:

- Menghindari, berarti risiko akan dihilangkan sepenuhnya dengan mengeliminasi proses tersebut. Misalnya, untuk menghindari risiko pencurian tanda terima kas, organisasi hanya dapat menerima pembayaran non-tunai dari pelanggan dan menghilangkan tanda terima kas sebagai bentuk pembayaran yang dapat diterima.
- Mengurangi, berarti berusaha meminimalkan terjadinya risiko. Misalnya, membuat pengendalian untuk memastikan semua pesanan penjualan yang diterima dari pelanggan telah diteruskan ke fungsi yang tepat untuk dijalankan.
- Mengalihkan, berarti mentransfer atau membagi risiko kepada pihak ketiga, seperti mengalihkan risiko kerugian akibat kebakaran dengan menandatangani perjanjian asuransi kebakaran.
- Menerima, berarti mengakui risiko tertentu akan tetap ada meskipun pengendalian telah diterapkan. Risiko ini perlu ditangani berdasarkan kasus per kasus.

3. Pengembangan pengendalian internal

Pengendalian harus secara langsung disesuaikan dengan risiko. Organisasi perlu memastikan setiap risiko yang diidentifikasi pada langkah sebelumnya memiliki pengendalian untuk memitigasinya, mulai dari yang paling tinggi hingga yang paling tidak kritis. Pengendalian tersebut kemudian harus diterjemahkan ke dalam prosedur yang terstandarisasi untuk diimplementasikan dalam organisasi. Pengendalian harus menyeluruh, tetapi memberikan kejelasan yang cukup untuk diimplementasi oleh orang-orang yang melakukan aktivitas.

4. Komunikasi dan implementasi pengendalian

Tujuan pengendalian internal hanya dapat tercapai jika diikuti oleh karyawan. Manajemen puncak organisasi perlu mengomunikasikan pentingnya penerapan pengendalian, dan memastikan bahwa pengendalian baru tidak hanya akan membebani pekerjaan karyawan, tetapi karyawan juga akan memperoleh keuntungan dari mengikuti prosedur pengendalian, seperti proses kerja yang lebih efisien dan mengurangi risiko pencurian dalam organisasi. Mengembangkan pengendalian internal, terutama pada tahap awal implementasi, harus bersifat adaptif. Organisasi harus mempertimbangkan masukan dari pengguna langsung dan berdiskusi bersama untuk memastikan bahwa prosedur akan berjalan lancar, sementara masih dapat memitigasi risiko yang dimaksudkan oleh pengendalian.

5. Pemantauan pengendalian berkelanjutan

Lingkungan organisasi terus berkembang, begitu pula risiko yang harus dihadapi. Sekalipun pengendalian internal yang efektif telah diterapkan, manajemen harus terus menilai dan mengevaluasi risiko dan pengendalian untuk memastikan pengendalian tersebut masih memadai untuk memitigasi risiko yang muncul atau mematuhi peraturan baru.

Penasehat bisnis profesional dapat menjadi sumber referensi karena pengalaman membantu klien mereka menyusun peta biru sistem pengendalian internal. Jasa para profesional termasuk menyusun Standar Operasional Prosedur (SOP) dan mendampingi penerapannya.

SW

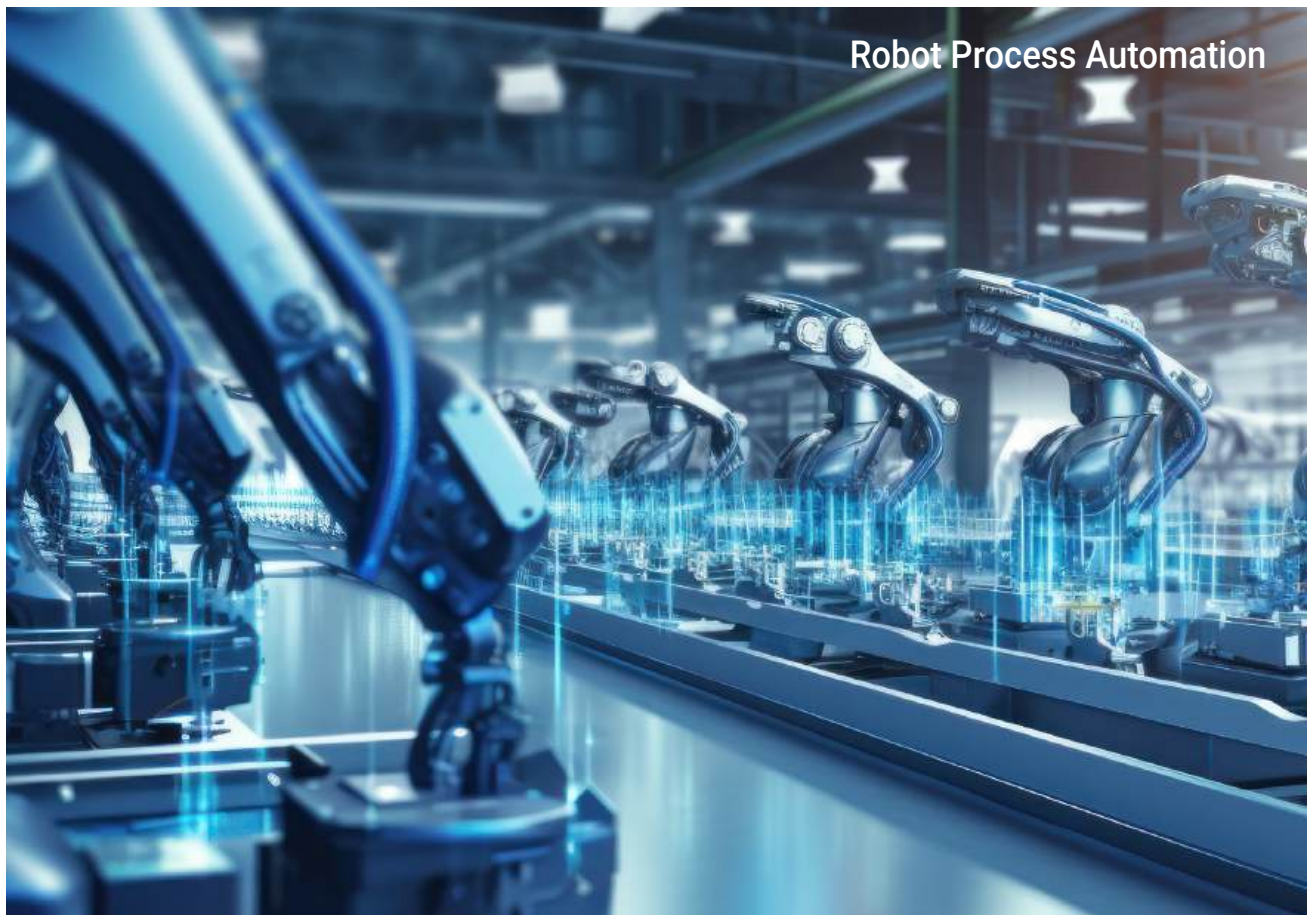

Sistem Pelaporan Keuangan: Cara Mereview Pengendalian

PENULIS Anthony Feryanto

EMAIL anthony.feryanto@shinewing.id

Keamanan siber, kepatuhan regulasi, dan efisiensi operasional pada sektor perbankan menghadapi masalah dan kesulitan yang signifikan di era digitalisasi saat ini. Kekuatan penggunaan kontrol teknologi informasi (TI) termasuk pengujian penetrasi, enkripsi, dan Arsitektur Zero Trust untuk meningkatkan ketahanan terhadap ancaman siber menjelaskan kepatuhan industri perbankan terhadap regulasi termasuk Basel II dan III, GDPR, dan PCI-DSS. Strategi teknologi modern yang dikombinasikan dengan kontrol TI yang ketat akan membantu bank meningkatkan daya saing, kreativitas, dan kepercayaan pelanggan di era keuangan digital serta membantu auditor eksternal untuk menilai efisiensi sistem internal bank.

Industri perbankan menghadapi tantangan besar dalam bidang keamanan siber, kepatuhan terhadap peraturan, dan efisiensi operasional di era digital yang semakin kompleks, tetapi kendala ini juga menawarkan peluang untuk inovasi dan pertumbuhan yang revolusioner. Regulasi keamanan siber yang ketat mendorong pemuktahiran perlindungan data untuk menjamin kepatuhan, menjaga dana nasabah, dan menjaga stabilitas keuangan.

Regulator menuntut langkah-langkah konkret bank untuk mengatasi kendala ini. Kerangka kerja keamanan siber bank memiliki elemen penting, seperti akuntabilitas tingkat dewan yang transparan, pengujian penetrasi yang sering untuk menemukan kelemahan, berbagi informasi secara proaktif untuk mengantisipasi ancaman baru, dan pelatihan keamanan siber menyeluruh untuk memberi staf pengetahuan untuk berhasil mengurangi risiko.

Institusi perbankan diharuskan memiliki perlindungan keamanan siber yang kuat berdasarkan undang-undang termasuk Basel II dan III, Peraturan Perlindungan Data Umum (GDPR), dan Standar Keamanan Data Industri Kartu Pembayaran (PCI-DSS). Memenuhi persyaratan operasional dan peraturan ini memerlukan penerapan pengendalian TI, seperti pengendalian aplikasi dan Pengendalian Umum TI (ITGC).

Pengendalian aplikasi memastikan bahwa transaksi dieksekusi secara akurat dan sesuai dengan prinsip akuntansi. ITGC menjaga stabilitas dan keamanan infrastruktur TI melalui pengendalian akses hierarkis dan pemantauan berkelanjutan terhadap kelainan sistem. Bank dapat meningkatkan kapasitas untuk mengidentifikasi, menangani, dan memulihkan dari masalah keamanan siber dengan menggunakan kerangka kerja yang diterima secara internasional, seperti ISO/IEC 27001 dan Kerangka Kerja Keamanan Siber NIST.

TI juga berperan penting untuk meningkatkan efektivitas operasional industri perbankan. Peningkatan efisiensi, efisiensi biaya operasional, dan otomatisasi prosedur memerlukan keterlibatan TI yang cangih.

Dengan fasilitas analisis data berskala besar, teknologi seperti kecerdasan buatan (AI) dan pembelajaran mesin (ML) memberi bank lebih banyak kekuatan dan pengambilan keputusan yang lebih cepat dan lebih tepat. Misalnya, AI meningkatkan prosedur internal audit, mengurangi risiko penipuan, dan mengidentifikasi transaksi yang meragukan secara real time.

Bank dapat meningkatkan efektivitas operasional dan memberikan layanan lebih baik kepada nasabah dengan memanfaatkan teknologi ini. Identifikasi, pengurangan, dan mitigasi risiko teknologi—terutama risiko siber—juga sangat bergantung pada manajemen TI yang efektif.

Uji penetrasi dan penilaian kerentanan sering membantu bank dalam menemukan dan memperbaiki kelemahan sistem sebelum pelaku jahat beraksi. Pengujian ini menilai ketahanan sistem TI dengan simulasi serangan siber. Lebih jauh lagi, dengan menerapkan Arsitektur Zero Trust, anggapan bahwa jaringan internal atau pengguna pada dasarnya aman dihilangkan dan setiap permintaan akses diverifikasi dengan seksama.

Pengendalian TI memfasilitasi inovasi dan keunggulan kompetitif, serta menjadi instrumen untuk mitigasi risiko. Bank memperoleh keunggulan kompetitif utama di pasar global saat mereka menggabungkan teknologi mutakhir seperti blockchain, kecerdasan buatan, dan analisis big data ke dalam operasi mereka. Misalnya, analisis big data membantu bank untuk lebih memahami perilaku konsumen dan memberikan solusi yang disesuaikan, sementara teknologi blockchain meningkatkan keamanan dan transparansi transaksi keuangan.

Bank dapat meningkatkan pengalaman klien dan efisiensi operasional dengan menerapkan teknologi ini, yang akan meningkatkan loyalitas pelanggan dan memacu pertumbuhan. Dengan demikian, pengendalian TI berubah menjadi keunggulan strategis yang mendorong inovasi dan daya saing industri keuangan.

Terakhir, komponen manusia masih penting bagi keamanan siber, yang menyoroti pentingnya pelatihan TI dan pengembangan keterampilan bagi staf bank. Bahkan dengan perlindungan teknologi yang canggih, kesalahan dan ketidaktahuan manusia masih bisa sangat berbahaya.

Topik seperti melindungi data sensitif, menerapkan prosedur autentikasi yang aman, dan menemukan serangan phishing semuanya harus dibahas dalam program pelatihan keamanan siber yang menyeluruh. Untuk memastikan anggota staf memiliki pengetahuan tentang perkembangan terbaru dalam teknologi dan ancaman siber, bank juga harus mempromosikan pembelajaran seumur hidup.

Selain meningkatkan keamanan, teknologi mutakhir seperti blockchain, kecerdasan buatan (AI), pembelajaran mesin (ML), dan analisis data besar juga meningkatkan efektivitas operasional, memfasilitasi pemrosesan transaksi yang lebih cepat, deteksi penipuan, dan dukungan pelanggan yang dipersonalisasi. Lebih jauh lagi, bank semakin terlindungi dari serangan siber tingkat lanjut dengan teknik manajemen TI yang baik seperti enkripsi kuantum, Arsitektur Zero Trust, dan pengujian penetrasi yang sering.

Namun teknologi saja tidak cukup; interaksi manusia masih penting, yang menyoroti perlunya pendidikan keamanan siber menyeluruh dan pengembangan keterampilan untuk mengurangi bahaya yang terkait dengan kesalahan manusia dan mempromosikan budaya yang sadar akan keamanan.

Untuk menilai efisiensi sistem teknologi informasi (TI) dalam industri perbankan dan menjamin keandalan, keamanan, dan kepatuhan terhadap peraturan, auditor eksternal sangat penting. Tujuan utamanya untuk menawarkan evaluasi yang tidak bias dan independen atas rekening keuangan bank, yang pasti memerlukan analisis menyeluruh atas pengendalian internal, terutama yang berkaitan dengan teknologi informasi.

Auditor eksternal membantu memastikan bahwa sistem TI bank dapat diandalkan dan mampu mendukung pelaporan keuangan yang akurat dengan memeriksa arsitektur TI, menemukan risiko apa pun, dan menilai prosedur pengendalian. Selain melindungi akurasi data keuangan, prosedur ini meningkatkan ketahanan operasional bank secara keseluruhan, membuatnya lebih tangguh terhadap guncangan dan mampu mempertahankan kepercayaan pemangku kepentingan.

Pemahaman menyeluruh tentang lingkungan TI bank merupakan langkah pertama dalam proses penilaian. Infrastruktur teknis, yang terdiri dari server, basis data, jaringan, dan sistem penting seperti perbankan inti, pemrosesan pembayaran, dan platform manajemen risiko, merupakan hal yang harus dipahami oleh auditor eksternal. Auditor juga mengevaluasi kebijakan dan prosedur TI bank, termasuk rencana pemulihan bencana, prosedur manajemen perubahan, dan peraturan keamanan informasi.

Auditor dapat menentukan area penting tempat sistem TI memfasilitasi operasi perusahaan yang vital, seperti manajemen risiko, pemrosesan transaksi, dan pelaporan keuangan. Untuk mempersiapkan penilaian risiko dan evaluasi pengendalian yang lebih terfokus, auditor dapat mengidentifikasi kelemahan dan area yang perlu diperhatikan dengan menguraikan lanskap TI.

Setelah memahami arsitektur TI, auditor berkonsentrasi untuk menemukan potensi ancaman terhadap pelaporan keuangan, seperti pelanggaran data, malfungsi sistem, atau ketidakpatuhan terhadap undang-undang seperti GDPR atau PCI-DSS. Selanjutnya mereka menilai implementasi dan desain pengendalian TI untuk memastikan pengendalian tersebut terorganisasi dengan baik dan efisien. Hal ini memerlukan pemeriksaan catatan, termasuk rencana respons insiden, teknik enkripsi data, dan peraturan pengendalian akses, selain memantau operasi TI dan berbicara dengan anggota staf.

Untuk menjamin integritas data, keandalan sistem, dan ketahanan keamanan siber, auditor melakukan pengujian menyeluruh untuk mengevaluasi kemandirian operasional pengendalian TI, seperti Pengendalian Umum TI (ITGC) dan pengendalian aplikasi. Terakhir, mereka menilai kepatuhan bank terhadap persyaratan peraturan dan menawarkan laporan menyeluruh yang mengidentifikasi kelemahan apa pun dalam pengendalian TI dan menawarkan saran untuk memperkuatnya. Auditor eksternal membantu bank dalam menjaga sistem TI yang aman, efektif, dan patuh melalui evaluasi komprehensif ini, sehingga meningkatkan stabilitas dan keandalan sistem keuangan.

SW

Sistem OSS-RBA: Cara Daftar untuk PMA

PENULIS Bella Siboro

EMAIL bella.siboro@shinewing.id

Online Single Submission Risk-Based Approach (OSS-RBA) merupakan sistem perizinan berbasis risiko yang diterapkan di Indonesia untuk menyederhanakan proses perizinan usaha, termasuk bagi Penanaman Modal Asing (PMA). Sistem ini bertujuan untuk meningkatkan efisiensi, transparansi, dan kepastian hukum bagi investor asing dalam menjalankan bisnisnya. Melalui OSS-RBA, perusahaan dapat memperoleh Nomor Induk Berusaha (NIB) dan izin usaha secara elektronik, sesuai dengan tingkat risiko yang ditetapkan oleh peraturan perundang-undangan di Indonesia. Meski memberikan kemudahan, investor asing sering menghadapi kendala teknis dalam proses pendaftaran, sehingga pemahaman yang baik tentang prosedur ini menjadi krusial. Penggunaan konsultan hukum dapat membantu investor dalam memastikan kepatuhan dan kelancaran operasional bisnis di Indonesia.

Online Single Submission Risk-Based Approach (OSS-RBA) merupakan platform atau perizinan berbasis risiko yang diperkenalkan oleh pemerintah Indonesia untuk menyederhanakan proses perizinan usaha, termasuk bagi Penanaman Modal Asing (PMA) atau Foreign Direct Investment (FDI). Sistem ini dirancang untuk melaksanakan Undang-Undang Nomor 11 Tahun 2020 tentang Cipta Kerja yang bertujuan untuk meningkatkan efisiensi dan transparansi dalam mendapatkan izin usaha di Indonesia. Perizinan berusaha menjadi salah satu hal yang paling fundamental bagi para investor asing yang hendak memulai kegiatan usahanya di Indonesia. Berjalannya suatu kegiatan usaha tanpa memenuhi perizinan berusaha sama saja seperti menjalankan bisnis yang ilegal, yang berpotensi terjadi cedera atau kerugian yang diakibatkan atas dijalankannya kegiatan bisnis tersebut. Oleh karena itu, rangkaian pendaftaran OSS-RBA ini perlu dipahami bagi para investor asing untuk memastikan kelancaran operasional bisnis mereka di Indonesia.

Perizinan berusaha menjadi salah satu hal yang paling fundamental bagi para investor asing yang hendak memulai kegiatan usaha di Indonesia. Rangkaian pendaftaran OSS-RBA ini perlu dipahami dan dipatuhi oleh investor asing untuk mendapatkan perlindungan dan kepastian hukum saat berbisnis di Indonesia.

Pentingnya OSS-RBA Bagi FDI

OSS-RBA mutlak dibutuhkan karena beberapa alasan sebagai berikut:

1. Proses perizinan berusaha lebih mudah dan cepat

Peraturan Pemerintah Nomor 5 Tahun 2021 tentang Penyelenggaraan Perizinan Berusaha Berbasis Risiko menjadi dasar bagi OSS-RBA sebagai sistem informasi untuk memperoleh Nomor Induk Berusaha (NIB) dan izin usaha secara elektronik, lokasi usaha, dan berbagai fitur lain tanpa prosedur birokrasi yang rumit.

2. Kepastian Hukum

Peraturan Presiden Nomor 10 Tahun 2021 tentang Bidang Usaha Penanaman Modal, sektor usaha yang terbuka untuk investasi asing telah diatur dengan jelas, sehingga investor memiliki kejelasan terkait sektor yang dapat mereka masuki, yang terbatas, ataupun dilarang untuk dimasuki.

3. Pendekatan Berbasis Risiko

Peraturan BKPM 4/2020 bahwa perusahaan dikategorikan berdasarkan tingkat risiko yaitu rendah, menengah rendah, menengah tinggi, dan tinggi. Sehingga semakin tinggi risikonya maka perizinan usaha juga akan lebih rumit, dan sebaliknya.

4. Transparansi dan Kemudahan Akses

Semua proses perizinan dilakukan secara online melalui platform OSS-RBA, sehingga mempermudah investor dalam memantau status perizinan tanpa harus datang ke kantor pemerintahan secara langsung.

Tata Cara Pendaftaran FDI Melalui OSS-RBA

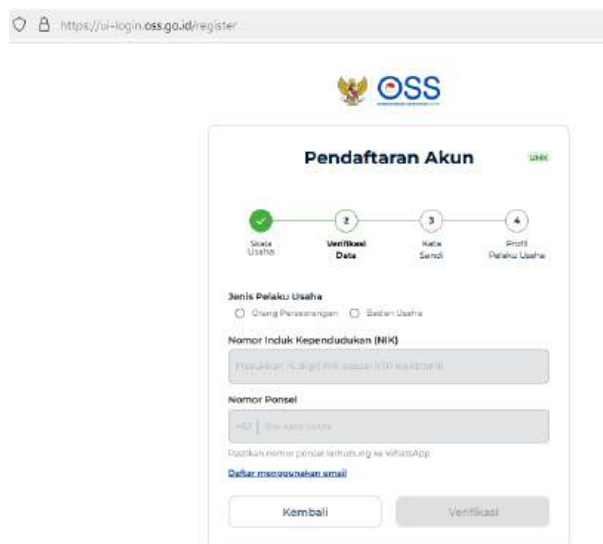
Langkah-langkah untuk mendaftarkan perusahaan PMA melalui OSS-RBA dapat dicermati di bawah ini:

1. Mempersiapkan dokumen legalitas

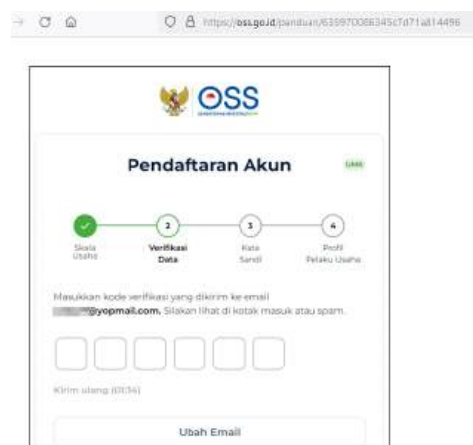
- Akta Pendirian Perusahaan yang telah disahkan oleh Kementerian Hukum dan HAM.
- NPWP Perusahaan.
- Data pemegang saham, direksi, dan komisaris.
- Modal minimal sesuai dengan regulasi (minimal Rp10 miliar untuk PMA)

2. Mempersiapkan dokumen legalitas

- Akses situs web OSS-RBA di <https://oss.go.id>.
- Pilih opsi “Daftar” untuk membuat akun baru.
- Isi data pemilik usaha atau perwakilan perusahaan.
- Verifikasi akun melalui email.

- Verifikasi data melalui email, kemudian masukkan kode verifikasi yang dikirim melalui email. Apabila ingin mengubah email maka dapat klik Ubah Email.

3. Melakukan pengisian data perusahaan

- Login ke sistem OSS-RBA menggunakan akun yang telah dibuat.
- Masukkan data perusahaan sesuai dengan dokumen legalitas yang disebutkan pada poin 1, termasuk bidang usaha berdasarkan Klasifikasi Baku Lapangan Usaha Indonesia (KBLI).
- Setelah data perusahaan lengkap, centang kolom pertanyaan dan klik Lanjut.

Kendala yang Sering Dihadapi

Dalam proses pendaftaran dan operasional bisnis melalui OSS-RBA, terdapat beberapa tantangan yang sering dihadapi pelaku usaha dan investor asing, yakni:

1. Kendala Penggunaan Alamat Email yang Salah atau Alamat Email Tidak Aktif

Email berperan penting dalam proses pendaftaran dan komunikasi dengan sistem OSS. Kesalahan dalam memasukkan email dapat menghambat akses ke akun. Untuk mengatasi ini, pemohon dapat melakukan permohonan perubahan data dengan mengajukan surat permohonan perubahan data ke OSS, dengan mencantumkan alamat email yang salah dan yang baru. Apabila diwakilkan, sertakan surat kuasa, kemudian pemohon dapat mengirimkannya melalui email resmi OSS.

2. Lupa Akses Akun OSS yang Dimiliki

Kehilangan akses ke akun OSS dapat terjadi jika lupa username atau password. Langkah-langkah untuk memulihkannya, pemohon dapat melakukan reset password dengan memilih fitur “Lupa Password” pada portal OSS dan ikuti petunjuk yang diberikan untuk mereset kata sandi pemohon.

3. Tidak Dapat Mengubah Data Perusahaan di OSS

Apabila pemohon mengalami kesulitan dalam mengubah data perusahaan, maka pemohon dapat melakukan pengajuan perubahan resmi, dikarenakan beberapa data mungkin memerlukan pengajuan resmi untuk diubah. Prosedur ini dapat dilakukan dengan menghubungi layanan pelanggan OSS melalui WhatsApp/Email resmi OSS atau kunjungi PTSP Pusat.

Menghadapi berbagai kendala yang sering muncul, investor asing perlu memahami prosedur dan persyaratan yang berlaku dalam sistem OSS-RBA. Penggunaan jasa praktisi hukum dan legal di Indonesia menjadi salah satu opsi bagaimana mengutilisasi sistem informasi OSS-RBA oleh sebuah perusahaan dengan lebih aman, nyaman, dan efisien.

Sistem Pengukuran Dekarbonisasi: Cara Utilisasi Teknologi

PENULIS Charya Rabindra Lukman **EMAIL** charya.rabindralukman@mvgx.com

Artikel ini membahas peran SW Sustainability Center dalam memajukan inisiatif dekarbonisasi melalui sistem pengukuran berbasis teknologi. Dengan mengembangkan Laporan Penilaian Dekarbonisasi yang komprehensif, SW Sustainability Center mendukung perusahaan dalam melacak emisi karbon di cakupan 1, 2, dan 3, memastikan keselarasan dengan standar keberlanjutan global. SW juga memfasilitasi proses sertifikasi, membantu bisnis mematuhi kerangka kerja internasional seperti Mekanisme Penyesuaian Perbatasan Karbon (CBAM) Uni Eropa. Selain itu, SW Indonesia mempromosikan literasi keberlanjutan melalui pusat pelatihan SEL Southeast Asia, memberdayakan para profesional untuk menavigasi ekonomi rendah karbon. Inisiatif ini memposisikan SW Indonesia sebagai kunci dalam mendorong praktik bisnis yang berkelanjutan.

Dekarbonisasi mengacu pada pengurangan emisi karbon, sering kali melalui transisi ke sumber energi terbarukan dan penerapan langkah-langkah efisiensi energi. Lingkup 1 dekarbonisasi mencakup pengurangan emisi karbon langsung dari operasi perusahaan itu sendiri. Sedangkan Lingkup 2 terhadap emisi karbon tidak langsung dari konsumsi energi.

Terbaru para praktisi dan penggiat Environment, Social, and Governance (ESG) sedang mengembangkan Dekarbonisasi Lingkup 3, yang mencakup pengurangan semua emisi karbon tidak langsung lain di seluruh rantai nilai bisnis. Lingkup 3 meliputi upaya pengurangan emisi Gas Rumah Kaca (GRK) dari emisi hulu dan hilir yang tidak dimiliki atau dikendalikan oleh perusahaan.

Dampak positif dan pemikiran dekarbonisasi terus ditingkatkan oleh praktisi ESG global. Kita percaya bahwa hanya sesuatu yang dapat diukur, yang kita bisa tingkatkan. Prinsip dasar efektivitas pengukuran adalah merancang alat ukur yang mampu menghasilkan pengukuran akurat dari apa yang ingin diukur. Penilaian dekarbonisasi sering kali menggunakan berbagai metrik untuk menilai kemajuan, seperti 3 hal berikut:

- » Emisi Dasar: Jumlah GRK yang dilepaskan dalam skenario “bisnis seperti biasa”.
Pengamanan aset
- » Bagian Energi Terbarukan: Proporsi energi yang dihasilkan dari sumber terbarukan seperti tenaga surya dan angin.
- » Elektrifikasi: Mengganti teknologi bahan bakar fosil dengan listrik.

Salah satu pengukuran yang dikembangkan dalam dunia ESG adalah “Peringkat Dekarbonisasi”. Peringkat Dekarbonisasi adalah metrik yang menilai seberapa efektif perusahaan, negara, atau sektor melakukan pengurangan emisi karbon, sering kali berdasarkan indikator pengurangan emisi, adopsi energi terbarukan, dan jejak karbon.

Peringkat Dekarbonisasi menilai seberapa baik suatu perusahaan, industri, negara, atau kawasan melakukan sistem pengurangan emisi karbon operasi energi. Tujuannya konsisten yaitu untuk mengurangi emisi GRK dan memerangi perubahan iklim.

Laporan Peringkat Dekarbonisasi memungkinkan perusahaan, pemerintah, dan lembaga memenuhi komitmen Tujuan Pembangunan Berkelanjutan (SDG) yang ditetapkan oleh Perserikatan Bangsa Bangsa (PBB). Dekarbonisasi adalah komponen utama SDG, yang dirancang untuk memastikan planet yang sehat untuk generasi mendatang.

Secara khusus, berdasarkan Laporan Peringkat Dekarbonisasi, manajemen dapat mengevaluasi dan membandingkan emisi karbon dengan rekan industri. Selanjutnya manajemen perusahaan perlu mengakses umpan balik kualitatif tentang tonggak pencapaian dan kemajuan hingga saat ini terhadap tujuan keberlanjutan.

Teknologi membantu penyusunan Laporan Peningkatan Dekarbonisasi lebih komprehensif, relevan, dan dapat diperbandingkan. Aplikasi teknologi keberlanjutan telah mengklasifikasi pengukuran emisi karbon berdasarkan Lingkup 1 dan Lingkup 2, dan saat ini terus dikembangkan sampai Lingkup 3.

Sebagai contoh, aplikasi teknologi keberlanjutan yang digunakan oleh SW Sustainability Keberlanjutan menilai Peringkat Karbonisasi berdasarkan delapan modul yang mempertimbangkan faktor-faktor meliputi langkah-langkah pengurangan emisi yang telah dilakukan sebuah perusahaan dan investasi dalam proyek pengurangan karbon.

Secara keseluruhan, hal ini penting untuk menjaga akuntabilitas organisasi, memungkinkan mereka untuk melacak, mengukur, dan memantau kualitas upaya mereka secara efektif sesuai dengan metodologi yang disesuaikan dan kerangka penilaian risiko berdasarkan standar yang diakui secara internasional. Standar internasional dimaksud mengacu pada lembaga internasional reputasi tertinggi yang bergerak dalam bidang lingkungan dalam konteks “E” dari ESG.

Hal ini terjadi pada saat yang sangat kritis bagi Indonesia di tengah percepatan waktu yang telah ditetapkan untuk memenuhi target nol emisi bersih sebelum tahun 2060. Indonesia adalah salah satu pengeksport komoditas terkemuka di dunia seperti baja. Industri-industri tersebut kerap kali mendapat perhatian, bersifat negatif atau berbentuk kecaman, karena dampak lingkungan yang mengakibatkan kerangka kerja dan pedoman pelaporan baru ditetapkan oleh mitra dagang seperti Uni Eropa.

Fenomena ini termasuk Mekanisme Penyesuaian Perbatasan Karbon (CBAM) Uni Eropa, yang bertujuan untuk membatasi impor barang-barang yang diproduksi melalui metode intensif karbon dengan menerapkan tarif karbon pada industri-industri yang sangat berpolusi. CBAM merupakan bagian dari Kesepakatan Hijau Eropa dan akan memengaruhi hampir 20 persen ekspor Indonesia setelah berlaku pada Oktober 2023.

Dalam konteks menjadi bagian dari rantai nilai bisnis di Eropa, semua laporan emisi yang disampaikan oleh eksportir non-UE harus disertifikasi oleh Badan Validasi/Verifikasi Global (“VVB”) yang diakui Uni Eropa. Dengan Peringkat Dekarbonisasi yang disertifikasi seperti itu, melalui Carbon Connect Suite, perusahaan-perusahaan di luar Eropa yang melakukan ekspor ke negara-negara di Eropa akan dapat beroperasi dengan tenang dan mendapat banyak insentif.

Pengungkapan karbon perusahaan-perusahaan dalam rantai nilai bisnis negara-negara di Eropa telah diverifikasi ISO dan disertifikasi oleh penyedia standar keberlanjutan yang diakui secara global seperti British Standards Institution BSI atau TÜV-SÜD. Lebih jauh, penggunaan Carbon Connect Suite juga akan mempersiapkan mereka untuk penerapan skema perpajakan karbon Indonesia yang penerapannya masih ditunda.

SW Indonesia saat ini terus mengembangkan Perjalanan Dekarbonisasi melalui salah satu unit usaha, SW Sustainability Center. Sedangkan untuk membangun kesadaran dan literasi tentang Keberlanjutan (ESG), secara khusus SW Indonesia mengembangkan pusat pelatihan untuk para profesional mengusung merek SEL Southeast Asia.

SW Indonesia percaya bahwa dekarbonisasi yang berhasil akan membawa peluang ekonomi lebih besar bagi banyak orang. Transisi ke dunia baru dengan ekonomi rendah karbon dapat menciptakan peluang ekonomi dan industri baru.

SCAN BARCODE

Life at

SW

INDONESIA

SUSTAINABILITY OVER BREAKFAST:

Stories and Challenges of IFRS S1 and S2 Implementation

13
FEBRUARY

SW

INDONESIA

Happy Valentine's Day

14
FEBRUARY

Catalyst for success

SW Indonesia CSR Program at

Rumah Teduh Suryo and RSCM

14
FEBRUARY

Asia-Pacific Business Hub

Even in uncertain times,
you can rely on our market
knowledge to help you take
the lead.

Supporting the wider financial services industry

- Audit & other assurance
- Comprehensive tax support
- Deal & corporate action
- Digital transformation & cybertrust
- Integrated legal assistance
- Green & sustainability governance

www.sw-indonesia.com

 Catalyst for success

User Interface and User Experience

TANGERANG	Unity Building 3rd Floor Jl. Boulevard Gading Serpong M5/21 15810	T. (+6221) 22220200
JAKARTA	UOB Plaza 34th Floor Jl. MH Thamrin Kav.8-10, Jakarta Pusat 10230	T. (+6221) 29932172
SURABAYA	Spazio Building 5th Floor Jl. Mayjen Yono Suwoyo Kav.3, Surabaya 60226	T. (+6231) 99141222

Trainee Development - Platinum

ICAEW
AUTHORISED
TRAINING EMPLOYER

RECOGNISED
EMPLOYER
PARTNER

INSTITUTE OF
SINGAPORE
CHARTERED
ACCOUNTANTS

Chartered
Accountant
SINGAPORE

Accredited
Training
Organisation